

Valsts vides dienesta informācijas sistēmas "TULPE" pilnveide

Detalizētais projekta apraksts

Valsts vides dienests

Satura rādītājs

Satura rādītājs.....	2
Termini un saīsinājumi	8
1. Problēmas apraksts	9
2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti	133
3. Risinājuma apraksts.....	177
4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība	28
Novērtējuma pamatojums	28
Izmaksu -ieguvumu aprēķinu rezultāti	30
Izmaksu - ieguvumu aprēķina rezultāti.....	35
5. Projekta darbības, laika plāns un izmaksas	37
6. Projekta pārvaldība	39

Projekta apraksts (kopsavilkums)

Valsts vides dienesta īstenojamā **projekta virsmērķis** ir veicināt darbības programmas “*Izaugsme un nodarbinātība*” 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “*Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību*” 2.2.1.1. pasākuma “*Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība*” definēto rezultātu rādītāju sasniegšanu.

Projekta ietvaros plānots veikt Valsts vides dienesta informācijas sistēmas “TULPE” pilnveidi, tādejādi nodrošinot:

- lietotājiem draudzīgus publiskos pakalpojumus;
- publiskā sektora darbības efektivitāti;
- publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību.

Cita starpā plānots veicināt procesu caurskatāmību un sadarbības spēju, nodrošinot valsts informācijas sistēmās esošo datu izmantošanu citās valsts un pašvaldību iestādēs, nepieprasot datu subjektiem iesniegt tos atkārtoti, kā arī nodrošināt valsts informācijas sistēmās uzkrājamo datu nodošanu pašvaldībām. Tādējādi tiks radīti priekšnosacījumi publiskās pārvaldes rīcībā esošās informācijas izmantošanai ārpus publiskā sektora, piemēram, lai nodrošinātu tās izmantošanu uzņēmējdarbības vai datu analīzes mērķiem.

Projekta mērķa sasniegšanai projekta īstenošanas laikā sadarbosies divas iestādes: Valsts vides dienests un Valsts reģionālās attīstības aģentūra.

Projekta mērķis:

Projekta mērķis ir pilnveidot Valsts vides dienesta informācijas sistēmas “TULPE” funkcionalitāti (veikt sniegto pakalpojumu modernizāciju) un lietojamību, kas:

- M1.** Attīstītu e-pakalpojumu risinājumus un to pieejamību klientiem draudzīgā vidē;
- M2.** Optimizētu esošos darbības procesus, izveidojot efektīvus un modernus risinājumus;
- M3.** Mazinātu slogu VVD darbiniekiem un uzlabotu kopējo VVD darbības efektivitāti, uzlabojot informācijas apmaiņas un datu apstrādes iespējas.

Darbības projekta mērķu sasniegšanai :Lai īstenotu projektu tiks veiktas šādas darbības:

1. Projekta vadība;
2. Informācijas sistēmas pilnveide (t.sk., programmatūras lietotāja un administratora lietošanas atbalsta materiālu izstrāde; informācijas sistēmas ieviešana; IKT aparatūras un iekārtu iegāde; informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas kvalitātes kontrole);
3. Publicitātes pasākumi.

Projekta ietvaros tiks veiktas šādas galvenās darbības:

1. Esošo e-pakalpojumu pilnveidošana;
2. Jaunu e-pakalpojumu izveidošana;
3. Dokumentu vadības sistēmas pilnveidošana un funkcionalitātes uzlabošana;
4. Datubāzes pilnveidošana un funkcionalitātes uzlabošana;
5. Valsts vides dienesta tīmekļa vietnes pilnveidošana.

Projekta rezultāta rādītāji:

	Rezultāta rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
1.	Uzlabojot VVD darbības efektivitāti, optimizējot esošos darbības procesus un veicot efektīvu un modernu risinājumu ieviešanu tiks būtiski palielināts komersantu īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus sadarbībai ar Valsts vides dienestu un iesniedz veidlapas elektroniski	%	54%	90%	90%
2.	Veicot IS TULPE pilnveides pasākumu kopumu, VVD uzlabosies darba izpildes kvalitāte, un palielināsies darba ražīguma efektivitāte	ekonomija minūtēs uz katru operāciju	0	250,49	250,49

Projekta iznākuma rādītāji:

	Iznākuma rādītājs	Mērvienība	Starpvērtība (2 gadus pēc projekta sākuma)	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
1.	Pilnveidoti darbības procesi	skaits	0	1
2.	Izveidoti jauni e-pakalpojumi	skaits	0	3
3.	Pilnveidoti esošie e-pakalpojumi	skaits	0	2

4.	Atvērto datu kopas nodotas atkalizmantošanai	skaits	0	2
----	--	--------	---	---

Projekta finansējuma kopējais apjoms ir EUR 400 000, plānotais īstenošanas laiks ir ~~30~~ 36 mēneši (neskaitot darbības, kas veiktas pirms projekta pieteikuma apstiprināšanas) un nepieciešamās uzturēšanas izmaksas sistēmas darbināšanai ir EUR 14 720 gadā.

Saistība ar iepriekšējā plānošanas perioda projektiem, projekta lietderība un ieguldījums SAM rezultāta rādītājos:

Saistība ar iepriekšējā plānošanas perioda projektiem:

Projekta ietvaros plānotie informācijas sistēmas "TULPE" risinājumi funkcionāli papildinās un pilnveidos ERAF 2007.-2013.gada plānošanas perioda darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" 3.2. prioritātes "Teritoriju pieejamības un sasniedzamības veicināšana" 3.2.2. pasākuma "IKT infrastruktūra un pakalpojumi" 3.2.2.1. aktivitātes "Publiskās pārvaldes elektronisko pakalpojumu un informācijas sistēmu attīstība" 3.2.2.1.1. apakšaktivitātes "Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība" ietvaros īstenotā projekta "Valsts vides dienesta informācijas sistēmas izveidošana" radītos risinājumus. Jaunie risinājumi neaizstās, bet funkcionāli papildinās un uzlabos esošos informācijas sistēmas "TULPE" risinājumus, būtiski paplašinot to izmantošanas iespējas un efektivitāti.

Projekta "Valsts vides dienesta informācijas sistēmas izveidošana" mērķis bija izveidot vienotu Valsts vides dienesta informācijas sistēmu, nodrošinot e-pakalpojumu platformas izveidi un sekmēt ar informācijas un komunikācijas tehnoloģijām atbalstītu Valsts vides dienesta vides pakalpojumu sniegšanas infrastruktūras attīstību. Projekta ietvaros tika realizēti šādi galvenie uzdevumi:

- veikta projekta priekšizpēte un izstrādāta vispārējā procesu koncepcija;
- koordinēta un saskaņota Valsts vides dienestu struktūrvienību infrastruktūras attīstība;
- nodrošināts esošo pamatdatu par A un B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujām un C kategorijas piesārņojošo darbību apliecinājumiem, Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujām, tehnisko noteikumu un licenču darbībām ar aukstuma aģentiem pamatdatu imports vienotajā Valsts vides dienesta informācijas sistēmā;
- izveidots vienots Atļauju, licenču un tehnisko noteikumu reģistrs;
- nodrošināta e-pakalpojumu A un B kategorijas piesārņojošo darbību atļauju un C kategorijas piesārņojošo darbību apliecinājumu, Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju, tehnisko noteikumu, licenču darbībām ar aukstuma aģentiem izsniegšanai, grozījumu veikšanai un anulēšanai izstrādāšana, ieviešana un atbalsts;
- izveidota WEB lietotāja aplikācija Valsts vides dienesta mājaslapai (portālam);
- sagatavota un veikta Valsts vides dienesta darbinieku apmācība;

- nodrošināta projekta un tā īstenošanas ietvaros sasniegto rezultātu publicitāte, lai īstenotu projekta rezultātu popularizēšanu sabiedrībā.

Realizējot iepriekš minēto projektu, tika panākts ievērojams iekšējo resursu ietaupījums, paaugstināta sadarbības efektivitāte ar citām valsts un pašvaldību institūcijām, vienlaicīgi radot labvēlīgu vidi un priekšnosacījumus pakalpojumu sniegšanai un saņemšanai.

Vienlaikus jāuzsver, ka šis projekts tika pabeigts 2013. gadā, un šobrīd projekta gaitā izveidotajai vienotajai Valsts vides dienesta informācijas sistēmai, e-pakalpojumu platformai un informācijas un komunikācijas tehnoloģijām nepieciešami pasākumi to pilnveidei un funkcionāli uzlabojumi.

Projekta lietderība un ieguldījums SAM rezultāta rādītājos

Attiecībā uz projekta ietekmi uz SAM kopējo rezultāta rādītāju sasniegšanu, var droši prognozēt, ka informācijas sistēmas "TULPE" attīstība ietekmēs komersantu īpatsvaru, kas izmanto e-pakalpojumus. Viena no galvenajām ieguvumu pozīcijām, kas kopumā nosaka pozitīvu projekta ekonomisko efektivitāti, ir publiskās pārvaldes un klientu (komersantu) ietaupījumi - tradicionālās oficiālās sarakstes, dokumentu iesniegšanas vai klātienē vizīšu vietā izmantojot informācijas apmaiņu drošā elektroniskās piegādes vidē. Papildus secināms, ka indikatīvajos ekonomisko ieguvumu aprēķinos galveno ietekmi nosaka spēja operatīvi palielināt darba ražīgumu, izpildot iestādes ikdienas uzdevumu veikšanu. Katra veicamā operācija spēj samazināt ekonomiskās izmaksas iestādei (darba efektivitāte). Aprēķinos pieņemts, ka vidējais ikgadējais koriģētais ekonomiskais efekts sastādīs 33 994 EUR. Indikatīvajos pamata aprēķinos aplēsts, ka ieviešot IS TULPE pilnveides pasākumu kopumu, VVD uzlabosies darba izpildes kvalitāte, un palielināsies darba ražīguma efektivitāte, gadā vidēji tiks ietaupītas 250,49 minūtes uz katru operāciju, kas saistīta ar iestādes ikdienas uzdevumiem - atļauju, licenču un tehnisko noteikumu izsniegšanu, derīgo izrakteņu atradņu pasu un limitu izsniegšanu, vides aizsardzības, dabas un dabas resursu aizsardzības, ūdens bioloģisko resursu, radiācijas drošības normatīvo aktu ievērošanas kontroli. Ietaupītais laiks palīdzēs uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti, jo tas tiks ieguldīts, lai kvalitatīvāk izvērtētu iesniegumus pēc būtības, izpētot tehnoloģijas un izvirzot nosacījumus.

Projekta aktivitātes sniegs šādu ieguldījumu SAM rezultātos:

- **Pilnveidots 1 darbības process** – normatīvajos aktos par dabas resursu ieguvī un izmantošanu, dabas aizsardzību, piesārņojošo vielu emisiju vidē, bīstamo un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, darbībām ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem, noteikto prasību ievērošanas kontrole ;
- **Izstrādāti 5 jauni/pilnveidoti e-pakalpojumi** (pieaudzis komersantu īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus):
 - ☉ jauna e-pakalpojuma ieviešana "Dabas resursu lietošanas atļaujas";
 - ☉ jauna e-pakalpojuma ieviešana "Atbrīvojumi no DRN samaksas par nolietoto transportlīdzekļu, videi kaitīgu preču atkritumu, preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu";

- ⇒ jauna e-pakalpojuma ieviešana “Atkritumu starpnieku reģistrācija”;
- ⇒ e-pakalpojuma “Atkritumu apsaimniekošanas atļauja” iesnieguma formas būtiska pilnveide;
- ⇒ e-pakalpojuma “A/B kategorijas atļaujas iesniegums” formas būtiska pilnveide.

Galvenās pozīcijas, kas kopumā nosaka pozitīvu projekta ekonomisko efektivitāti, ir:

- publiskās pārvaldes un klientu ietaupījumi, izmantojot informācijas apmaiņu un e-pakalpojumus drošā elektroniskās piegādes vidē;
- Vertikālā laika ekonomija VVD, t.i., informācijas aprites laiks starp vadošo personālu un padotajiem samazināsies pēc Projekta realizācijas;
- Horizontālā laika ekonomija VVD, t.i., informācijas aprites laiks starp struktūrvienībām vai struktūrvienību ietvaros samazināsies pēc Projekta realizācijas;
- VVD darbinieku izlietotais darba laiks kāda konkrēta darba veikšanai, kas saistīts ar iestādes ikdienas uzdevumiem;
- VVD un klientu elektroniskās dokumentācijas aprites atgriezeniskās saites optimizācija, ietaupot gan iestāžu izdevumus (dokumentu drukāšanas un nosūtīšanas pa pastu izmaksas), gan klientu laiku un izmaksas (galvenokārt – transporta un zaudēta darba laika), kas saistītas ar administratīvajām procedūrām (administratīvais slogs).

Termini un saīsinājumi

Termins, saīsinājums	Skaidrojums
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CS	Centrālās struktūrvienības
DIV	Publiskās pārvaldes dokumentu pārvaldības sistēmu integrācijas vide
DRN	Dabas resursu nodoklis
DVS	Dokumentu vadības sistēma
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
IeM IC	LR Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IS	Informācijas sistēma
IVN	Ietekmes uz vidi novērtējums
LVAFA	Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija
LVĢMC	Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	Ministru kabinets
PK	Projekta komandas
PUP	Projekta uzraudzības padome
PVG	Projekta vadības grupa
RAIS	Radiācijas drošības centra informācijas sistēma
RDC	Radiācijas drošības centrs
RVP	Reģionālā vides pārvalde
SAM	Specifiskā atbalsta mērķis
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VVD	Valsts vides dienests
ZKD	Zvejas kontroles departaments

1.Problēmas apraksts

2016. gada vasarā VVD tika izveidota darba grupa ar mērķi izstrādāt VVD informācijas sistēmas "TULPE" attīstības vīziju un identificēt prioritāro risināmo problēmjautājumu loku sistēmas pilnveidošanai un darbības uzlabošanai. Darba grupas darbā tika ievērots reģionālā pārklājuma princips un iesaistīti VVD speciālisti no visas Latvijas, tajā skaitā:

- CS Uzraudzības departamenta direktore;
- CS Uzraudzības departamenta vecākā eksperte;
- CS Uzraudzības departamenta vecākais eksperts;
- Lielrīgas RVP Atļauju daļas vadītāja;
- Jelgavas RVP Direktora vietniece, Atļauju daļas vadītāja;
- Madonas RVP Atļauju daļas vadītāja;
- RDC Licenču un reģistru daļas Projektu koordinators;
- ZKD Iekšējo ūdeņu kontroles daļas vecākais inspektors;
- Rēzeknes RVP Kontroles daļas Piesārņojuma kontroles sektora vadītājs;
- CS Lietvedības daļas vadītāja;
- Daugavpils RVP Kontroles daļas Piesārņojuma kontroles sektora vecākā inspektore.

Atbilstoši darba grupas izstrādātajai Valsts vides dienesta informācijas sistēmas "TULPE" attīstības vīzijai tika identificēts šāds problēmu loks:

Problēma 1: E-pakalpojumu nodrošināšanas apjoms un kvalitāte neatbilst saistošo noteikumu regulējumam (P1)

VVD sniedz publiskos pakalpojumus, kuru sniegšanas gaitā tam jāievēro ārējie normatīvie akti un jāvadās pēc labās prakses. Kā tika secināts, IS "TULPE" attīstībai būtu nepieciešamas darbības, lai VVD piedāvātie pakalpojumi atbilstu saistošajiem noteikumiem:

- Atbilstoši MK 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr.1082 "*Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai*" 13. punktā minētajam, iesniegumu A vai B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai operators iesniedz elektroniski, reģistrējoties VVD IS "TULPE" un aizpildot attiecīga parauga iesniegumu. **Šobrīd esošā pakalpojuma kvalitāte neatbilst labas prakses piemēram, jo operators IS "TULPE" iesniegumu var pievienot tikai kā metafailu.**
- Atkritumu apsaimniekošanas atļaujas iesnieguma forma (veidlapa) jāaktualizē atbilstoši MK 2011. gada 13. septembra noteikumiem Nr. 703 "*Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas atļaujas izsniegšanas un anulēšanas kārtību, atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas kārtību, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību*". Pakalpojuma veidlapa tika izstrādāta 2013. gadā, taču MK noteikumi ir vairākkārt grozīti un **šobrīd veidlapa neatbilst**

aktuālajai MK noteikumu redakcijai. Proti, ir noteikti lauki, kuri nesaskan ar MK noteikumiem, un ir jaunas darbības, kas noteiktas MK noteikumos, taču nav atrodamas veidlapā.

- Saskaņā ar MK 2013. gada 22. oktobra noteikumu Nr. 1172 "*Atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas kārtība*" 3. punktā minēto, atkritumu tirgotājs vai atkritumu apsaimniekošanas starpnieks iesniegumus var iesniegt papīra formā (attiecināmo informāciju iesniedzot arī elektroniski), elektroniska dokumenta formā atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu vai pēc elektroniskas reģistrēšanās aizpildot informāciju tiešsaistes režīmā vides dienesta vienotās vides IS "TULPE" tīmekļa vietnē. **Šobrīd iespēja aizpildīt informāciju tiešsaistes režīmā IS "TULPE" tīmekļa vietnē netiek piedāvāta, tādējādi liedzot klientiem izvēlēties sev ērtāko un efektīvāko informācijas iesniegšanas veidu.**
- Pamatojoties uz virzītajiem grozījumiem Dabas resursu nodokļa likumā¹, kurā paredzēts, ka lēmuma pieņemšanu par atbrīvojuma no nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda trauku un piederumu, par videi kaitīgu preču atkritumu, par nolietoto transportlīdzekļu apsaimniekošanai piešķiršanu nodot Valsts vides dienestam, tiek virzīti grozījumos MK 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1293 „Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem” (VSS-1119), MK 2010. gada 19. oktobra noteikumos Nr.983 „Noteikumi par izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu, reģistrēšanas un ziņojuma sniegšanas kārtību un iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem” (VSS-1115), MK 2007. gada 19. jūnija noteikumos Nr.404 „Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas” (VSS-1116), MK 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr.1294 „Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm” (VSS-1118), MK 2009. gada 19. maija noteikumos Nr.450 „Kārtība, kādā slēdz un izbeidz līgumu par nolietotu transportlīdzekļu, preču un izstrādājumu iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu vai videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanu, lai saņemtu atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas” (VSS-1123), MK 2012. gada 22. maija noteikumos Nr.361 „Dabas resursu nodokļa piemērošanas noteikumi” (VSS-1124). MK noteikumu projekti paredz no 2017. gada 1. janvāra nodot visas MK noteikumos ietvertās LVAFAs funkcijas VVD. **Līdz ar to nepieciešams izveidot pakalpojumu, lai MK noteikumos noteiktās funkcijas VVD varētu pilnvērtīgi īstenot.**

Problēma 2: Nepietiekams informācijas atspoguļojums VVD tīmekļa vietnē (P2)

Likvidējot veco VVD tīmekļa vietni <http://oldwww.vvd.gov.lv/adm/>, kurā Licenču daļa rakstīja aktuālo informācija par izsniegtajām licencēm darbībām ar aukstuma aģentiem un

¹ likumprojektu „Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā” (reģistra Nr. 704/Lp12) kas ir pieņemts Latvijas Republikas Saeimā 1. lasījumā 2016. gada 31. oktobrī 2017. gada valsts budžeta likumprojektu paketē (likumprojekts Nr. 704)

Zemes dzīļu izmantošanas licencēm, daļa informācijas un datu, kuri bija pieejami mājaslapas vecajā versijā, netika nodrošināta pilnīga pārnese no vecās versijas. **Tādējādi, esošās informācijas filtrēšanas iespējas ir nepietiekamas, citām valsts institūcijām un privātpersonām netiek nodrošināta pilnīga informācija** (piemēram, ieguves licences ir derīgas 25 gadus).

Saraksts par Zemes dzīļu izmantošanas licencēm jāuztur atbilstoši MK 2011. gada 6. septembra noteikumu Nr. 696 „Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība” 39. punktā noteikto, proti, ka informāciju par izsniegtajām licencēm vai atļaujām to izsniedzējs ievieto savā tīmekļa vietnē. Licences vai atļaujas izsniedzējs savā tīmekļa vietnē ievieto arī informāciju par zemes dzīļu izmantošanas ierobežošanu, apturēšanu, licenču vai atļauju anulēšanu.

Papildus, likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” grozījumu projektā ir paredzēts, ka VVD „ievieto savā mājas lapā paziņojumu par IVN nepiemērošanu”. Šobrīd tāda iespēja netiek nodrošināta, tāpēc ir jāveic šāda reģistra izveide IS “TULPE”, nodrošinot informācijas publicēšanu VVD tīmekļa vietnē. Turklāt sadaļa “*Informatīvie paziņojumi par ietekmes uz vidi novērtējumu*” izveidota kā statistiska tabula (pagaidu risinājums, lai nodrošinātu informācijas publicēšanu)² un nav lietotājiem draudzīgs. **Tāpēc nepieciešams nodrošināt lietotājiem draudzīgāku informācijas publicēšanas rīku.**

Problēma 3: Nepietiekama informācijas sistēmas attīstība, sadarbība un integrācija (P3)

Atļauju (licenču) izsniegšana ir saistīta gan ar sadarbību starp citām valsts un pašvaldības institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, gan ar efektīvu lēmumu pieņemšanu VVD struktūrvienībās. Atļauju izsniegšanā piesārņojošo darbību veikšanai šobrīd nepilnā apjomā tiek izmantoti dokumenti elektroniskā formātā. Pašreizējā pieeja rada risku, ka atļauju sagatavošanai nepieciešamā informācija netiek precīzi pieprasīta, līdz ar to arī saņemta un apstrādāta noteiktajos termiņos.

Kā arī, VVD radītā un iegūtā informācija (t.sk. par uzņēmumu skaitu, darbības kategoriju u.t.m.l.) netiek apkopota vienotos reģistros, ko varētu izmantot visas iestādes struktūrvienības un nepieciešamības gadījumā efektīvi veidot informāciju uz citu valsts un pašvaldību institūciju, nevalstisko organizāciju pieprasījumiem.

Atļauju un licenču izsniegšanas procesu ir iespējams optimizēt, ieviešot elektroniskus risinājumus sadaļām, kuras iespējams aizpildīt automātiski, vai nodrošinot datu bāzes sasaisti. **Atbilstības izvērtējumu nepieciešams elektronizēt, ievērojami uzlabojot VVD darba kvalitāti, ietaupot materiālos un laika resursus.**

Problēma 4: Pārāk augsts administratīvais slogs komersantiem (P4)

Situācija, kad atļauju un licenču iesniegumu informācija netiek iesniegta elektroniski, notiek nesistematizēta papildu informācijas pieprasīšana, kas liek pakalpojuma saņēmējiem vairākkārt apmeklēt iestādi klātienē, rada papildu slogu gan iestādei, gan pakalpojuma saņēmējiem. Tādējādi būtu nepieciešams veikt e-risinājumu pilnveidi publiskajā pārvaldē

² <http://www.vvd.gov.lv/sabiedribas-lidzdaliba/iesniegumi-un-informativie-pazinojumi-/informativie-pazinojumi-par-ietekmes-uz-vidi-novertejumu-ivn/>

uzņēmējdarbības aktivitātes veicināšanai³. Saskaņā ar 2015. gada uzņēmēju aptaujas datiem lielākā daļa (54%) uzņēmēju joprojām neredz vērtību e-pakalpojumu izmantošanā, savukārt 20% uzskata, ka pagaidām nav pietiekamu šo pakalpojumu izmantošanas iespēju.

Ņemot vērā augstāk minēto problēmu loku, paredzams, ka gadījumā, ja projektā paredzētās aktivitātes netiks veiktas, pašreizējo pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanas ietvaros netiks ievēroti VVD sniegtos pakalpojumus regulējošie MK noteikumi, tādējādi veicinot nelietderīgu finanšu un cilvēkresursu izmantošanu, kā arī ierobežojot labas pārvaldības praksi.

³ Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāns (VSS-793)

2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti

VVD Projekta mērķis ir definēts tā, lai tas veicinātu ne tikai kopējo Programmas mērķu sasniegšanu, bet arī VARAM izvirzīto mērķu īstenošanu attiecībā uz publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi, proti, „*Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides mērķis ir nodrošināt iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu pakalpojumu izveidi un sniegšanu, lai samazinātu administratīvo slogu, uzlabotu pakalpojumu pieejamību, veicinātu valsts pārvaldes efektivitāti un caurskatāmību, ieviešot sistemātisku pieeju vienotas un koordinētas publisko pakalpojumu attīstības politikas un regulējuma izstrādē, nodrošinot pilnveides procesu koordināciju un vadību, tai skaitā veicinot institucionālo sadarbību un nodrošinot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iespēju visaptverošu un koordinētu pielietošanu valsts pārvaldes procesu pilnveidē un pakalpojumu sniegšanā.*” Izrietoši, **Projekta mērķis ir pilnveidot VVD informācijas sistēmas “TULPE” funkcionalitāti (sniegto pakalpojumu modernizāciju) un lietojamību**, kas:

M1. Attīstītu e-pakalpojumu risinājumus un to pieejamību klientiem draudzīgā vidē.

M2. Optimizētu esošos darbības procesus, izveidojot efektīvus un modernus risinājumus;

M3. Mazinātu slogu VVD darbiniekiem un uzlabotu kopējo VVD darbības efektivitāti, uzlabojot informācijas apmaiņas un datu apstrādes iespējas.

M1. Attīstīt e-pakalpojumu risinājumus un to pieejamību klientiem draudzīgā vidē

Šī apakšmērķa ietvaros plānots attīstīt jaunus un pilnveidot esošos e-pakalpojumus. Kā arī plānots nodrošināt maksājumu sistēmas integrēšanu e-pakalpojumos. Paredzēts izveidot šādus jaunus e-pakalpojumus un pilnveidot esošos e-pakalpojumus:

- jauna e-pakalpojuma ieviešana “Dabas resursu lietošanas atļaujas”;
- jauna e-pakalpojuma ieviešana “Atbrīvojumi no DRN samaksas par nolietoto transportlīdzekļu, videi kaitīgu preču atkritumu, preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu”;
- jauna e-pakalpojuma ieviešana “Atkritumu starpnieku reģistrācija”;
- e-pakalpojuma “Atkritumu apsaimniekošanas atļauja” iesnieguma formas būtiska pilnveide;
- e-pakalpojuma “A/B kategorijas atļaujas iesniegums” formas būtiska pilnveide.

M2. Optimizēt esošos darbības procesus, izveidojot efektīvus un modernus risinājumus

Šī apakšmērķa ietvaros plānots veikt:

- VVD tīmekļa vietnes pilnveidošanu, nodrošinot šādas informācijas publicēšanu: licences darbībām ar aukstuma aģentiem, zemes dzīļu izmantošanas licences, paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Tīmekļa vietnē plānots

pilnveidot atlases kritēriju / meklēšanas sistēmu un izveidot kalkulatoru DRN aprēķināšanai;

- datubāzes pilnveidošanu un funkcionalitātes uzlabošanu, ieviešot risinājumu ar kontroli saistīto dokumentu ievadīšanai, veikt sadaļas “Plānotas pārbaudes” pārstrādi un attīstīt jaunu meklēšanas rīku, t.i., atlasī pēc atkritumu klasēm un kodiem.

M3. Mazināt slogu VVD darbiniekiem un uzlabot kopējo VVD darbības efektivitāti, uzlabojot informācijas apmaiņas un datu apstrādes iespējas

Apakšmērķa ietvaros plānots veikt:

- ➔ DVS pilnveidošanu un funkcionalitātes uzlabošanu, veicot iesniegumu reģistrācijas procesa optimizāciju, jauna rīka (operatoru lieta) ieviešanu, starpiestāžu dokumentu apmaiņas funkcijas ieviešanu;
- ➔ IS “TULPE” sasaisti ar **Iedzīvotāju Uzņēmumu** reģistru informācijas automatizētai saņemšanai.

2.1. Projekta rezultāta rādītāji

Pēc projekta pabeigšanas tiek plānots sasniegt šādus projekta rezultāta rādītājus:

	Rezultāta rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
1.	Uzlabojot VVD darbības efektivitāti, optimizējot esošos darbības procesus un veicot efektīvu un modernu risinājumu ieviešanu tiks būtiski palielināts komersantu īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus sadarbībai ar Valsts vides dienestu un iesniedz veidlapas elektroniski	%	54% ⁴	90%	90%
2.	Veicot IS TULPE pilnveides pasākumu kopumu, VVD uzlabosies darba izpildes kvalitāte, un palielināsies darba ražīguma efektivitāte	ekonomija minūtēs uz katru operāciju	0	250,49	250,49

⁴ Sākotnējās vērtības aprēķinā iekļauta informācija par VVD sniegtajiem pakalpojumiem (Dabas resursu lietošanas atļaujas, Atkritumu starpnieku reģistrācija, Atkritumu apsaimniekošanas atļaujas, A/B kategorijas atļaujas, RDC atļaujām), savukārt no LVAF A pārņemamā funkcija par “Atbrīvojumu no DRN samaksas par transportlīdzekļiem, videi kaitīgām precēm, iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem” nav iekļauta aprēķinā

Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi:

	Rezultāta rādītājs	Sasniegšanas pasākumi
1.	Uzlabojot VVD darbības efektivitāti, optimizējot esošos darbības procesus un veicot efektīvu un modernu risinājumu ieviešanu tiks būtiski palielināts komersantu īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus sadarbībai ar Valsts vides dienestu un iesniedz veidlapas elektroniski	Lai sasniegtu noteikto rezultāta rādītāju izpildi, tiks veikti šādi pasākumi: <ul style="list-style-type: none">○ veikta VVD darbinieku apmācība;○ virzīti nozares ministrijā (VARAM) atbilstoši grozījumi ar e-pakalpojumu sniegšanu regulējošos normatīvajos aktos, līdzīgi kā tas noteikts MK noteikumos Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (t.i. 13. punktā ir noteikts, ka operators iesniegumu iesniedz elektroniski, reģistrējoties VVD vienotās vides IS "TULPE" un aizpildot attiecīgā parauga iesniegumu) vai nosakot priekšrocības e-kanāla izmantotājiem;○ informācijas sistēmā radīto risinājumu un to priekšrocību popularizēšana, informējot VVD klientus par jaunradītajiem pakalpojumiem.

VVD 2016. gada decembrī ir lūgusi VARAM nodrošināt, lai tad, kad ir pabeigta projekta īstenošana, būtu apstiprināts tiesiskais regulējums, kas nosaka projekta ietvaros izveidoto elektronisko pakalpojumu darbību un lietošanu nodrošinot grozījumus ar elektronisko pakalpojumu darbību saistītos normatīvajos aktos līdzīgi kā tas noteikts Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumos Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (t.i. 13. punktā ir noteikts, ka operators iesniegumu iesniedz elektroniski, reģistrējoties VVD vienotās vides IS "TULPE" un aizpildot attiecīgā parauga iesniegumu) vai nosakot priekšrocības e-kanāla izmantotājiem. Grozījumi lūgti vismaz šādos normatīvajos aktos:

- Ministru kabineta 2011. gada 13. septembra noteikumos Nr. 703 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas atļaujas izsniegšanas un anulēšanas kārtību, atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas kārtību, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību";
- Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija noteikumos Nr. 404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un audītē apsaimniekošanas sistēmas";
- Ministru kabineta 2013. gada 22. oktobra noteikumos Nr. 1172 "Atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas kārtība";
- MK 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1293 „Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem" prasībām, ir jāiesniedz atskaites par apsaimniekošanas sistēmas rezultātiem”;

- Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumos Nr. 752 "Kārtība, kādā licencē un reģistrē darbības ar jonizējošā starojuma avotiem".

Grozījumi augstāk minētajos normatīvajos aktos tiks veikti līdz projekta ieviešanas beigām un par grozījumiem atbildīgā iestāde ir VARAM.

VVD ir ieviesta un tiek izmantota automātiska sniegto e-pakalpojumu un sniegto pakalpojumu statistikas veidošana (tā izmantota sākotnējos vērtības aprēķinos). Tā tiks papildināta ar iespēju veikt lietotāju vērtējuma par e-pakalpojumu kvalitāti apzināšanu. VVD plāno līdzību automātisku statistikas uzskaiti veikt par no LVFAFA pārņemamās funkcijas ietvaros veidojamajam e-pakalpojumam "Atbrīvojumu no DRN samaksas par transportlīdzekļiem, videi kaitīgām precēm, iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem". Līdz ar to tiks ievērots kritērijs "pēc e-pakalpojumu nodošanas produktīvajā vidē jānodrošina pastāvīga vai regulāra lietotāju vērtējuma par e-pakalpojuma kvalitāti apzināšana (uzreiz pēc pakalpojuma izmantošanas vai regulāru aptauju ietvaros), publicēšana un izvērtēšana. Iestādē ir jābūt izstrādātai procedūrai e-pakalpojuma kvalitātes/darbības pastāvīgai pilnveidei."

3. Risinājuma apraksts

Lai sasniegtu projekta mērķi, projektā iekļautas šādas atbalstāmās darbības (saskaņā ar MK noteikumu Nr. 653⁵ 17. punktu):

1. informācijas sistēmas TULPE attīstība;
2. semantiskā un tehnoloģiskā publiskās pārvaldes informācijas sistēmu savietošana;
3. darbības procesu un pakalpojumu piegādes uzlabošana, t. sk. pakalpojumu pieteikšanas, sagatavošanas un sniegšanas procesu uzlabošana, kā arī nepieciešamā satura digitalizācija attiecīgo procesu uzlabošanai;
4. darbības procesu un pakalpojumu lietojamības pilnveide;
5. datu kvalitātes pilnveide un datu atkalizmantošanas nodrošināšana;
6. projekta vadība un projekta īstenošanas nodrošināšana (no 01.04.2019 tiks nodrošināta no VVD pamatbudžeta);
7. projekta apraksta sagatavošana iekļaušanai informācijas un komunikācijas tehnoloģiju mērķarhitektūrā un izmaksu un ieguvumu analīzes izstrāde;
8. publicitātes pasākumi par projekta īstenošanu atbilstoši normatīvajam aktam par kārtību, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā 2014.–2020. gada plānošanas periodā nodrošināma komunikācijas un vizuālās identitātes prasību ievērošana.

Atbilstoši 1. sadaļā “*Problēmu apraksts*” identificētajām problēmām un izvirzītajam projekta apakšmērķim 2. sadaļā “*Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti*” projekta ietvaros ir paredzēti risinājumi, kas apkopoti šajā tabulā:

Identificētā problēma	Apakšmērķi	Plānotie risinājumi
P1: E-pakalpojumu nodrošināšanas apjoms un kvalitāte neatbilst ārējo normatīvo aktu regulējumam	M1. Attīstīt e-pakalpojumu risinājumus un to pieejamību klientiem draudzīgā vidē	Plānots izveidot šādus jaunus e-pakalpojumus un pilnveidot esošos e-pakalpojumus: <ul style="list-style-type: none">▪ jauna e-pakalpojuma ieviešana “Dabas resursu lietošanas atļaujas”;▪ jauna e-pakalpojuma ieviešana “Atbrīvojumi no DRN samaksas par nolietoto transportlīdzekļu, videi kaitīgu preču atkritumu, preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu”;

⁵ 17.11.2015. MK noteikumi Nr. 653 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1. pasākuma “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” īstenošanas noteikumi”.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ jauna e-pakalpojuma ieviešana “Atkritumu starpnieku reģistrācija”; ▪ e-pakalpojuma “Atkritumu apsaimniekošanas atļauja” iesnieguma formas būtiska pilnveide; ▪ e-pakalpojuma “A/B kategorijas atļaujas iesniegums” formas būtiska pilnveide.
<p>P2: Nepietiekams informācijas atspoguļojums VVD tīmekļa vietnē</p> <p>P3: Nepietiekama informācijas sistēmas attīstība, sadarbība un integrācija</p>	<p>M2. Optimizēt esošos darbības procesus, izveidojot efektīvus un modernus risinājumus</p>	<p>Plānots veikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ VVD tīmekļa vietnes pilnveidošanu, nodrošinot šādas informācijas publicēšanu: licences darbībām ar aukstuma aģentiem, zemes dzīļu izmantošanas licences, paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Tīmekļa vietnē plānots pilnveidot atlasas kritēriju / meklēšanas sistēmu un izveidot kalkulatoru DRN aprēķināšanai; ▪ datubāzes pilnveidošanu un funkcionalitātes uzlabošanu, ieviešot risinājumu ar kontroli saistīto dokumentu ievadīšanai, veikt sadaļas “Plānotas pārbaudes” pārstrādi un attīstīt jaunu meklēšanas rīku, t.i., atlase pēc atkritumu klasēm un kodiem.
<p>P4: Pārāk augsts administratīvais slogs komersantiem</p>	<p>M3. Mazināt slogu VVD darbiniekiem un uzlabot kopējo VVD darbības efektivitāti, uzlabojot informācijas apmaiņas un datu apstrādes iespējas</p>	<p>Plānots veikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DVS pilnveidošanu un funkcionalitātes uzlabošanu, veicot iesniegumu reģistrācijas procesa optimizāciju, jauna rīka (operatoru lieta) ieviešanu, starpiestāžu dokumentu apmaiņas funkcijas ieviešanu; • IS “TULPE” sasaisti ar Iedzīvotāju reģistru informācijas automatizētai saņemšanai.

Lai īstenotu projektu tiks veiktas šādas darbības:

1. Projekta vadība (no 01.04.2019 darbība tiks finansēta no VVD pamatbudžeta);

2. Informācijas sistēmas pilnveide (t.sk., programmatūras lietotāja un administratora lietošanas atbalsta materiālu izstrāde; informācijas sistēmas ieviešana; IKT aparatūras un iekārtu iegāde; informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas kvalitātes kontrole);

3. Publicitātes pasākumi.

Projekta ietvaros tiks veiktas šādas galvenās darbības saskaņā ar augstāk minēto:

1. Esošo e-pakalpojumu pilnveidošana;
2. Jaunu e-pakalpojumu izveidošana;
3. Dokumentu vadības sistēmas pilnveidošana un funkcionalitātes uzlabošana;
4. Datubāzes pilnveidošana un funkcionalitātes uzlabošana;
5. Valsts vides dienesta tīmekļa vietnes pilnveidošana.

Projekta ietvaros jaunizveidojamo e-pakalpojumu risinājumiem, kur tas iespējams, plānots izmantot Valsts pārvaldes pakalpojumu portālu latvija.lv “*Iesniegums iestādei*” pilnveidoto risinājumu (plānots, ka būs pieejams 2018. gadā) iespējas. Līdz ar to, darbs pie jaunizveidojamo e-pakalpojumu risinājumiem tiks veikts ciešā sadarbībā ar VRAA speciālistiem.

Lai nodrošinātu datu un informācijas apmaiņas procesa pilnveidi ar pašvaldībām un valsts iestādēm, Projekta ietvaros paredzētas aktivitātes finansējuma saņēmēja sistēmas pieslēgšanai DIV⁶, lai nodrošinātu aizsargātu un garantētu elektronisko dokumentu apriti, kā arī priekšnosacījumus oficiālās elektroniskās adreses risinājuma ieviešanai.

VVD nodrošinās, ka pakalpojuma izpildes statuss un pakalpojuma rezultāts vai paziņojums par pakalpojuma pieejamību tiek piegādāts iedzīvotāja darbavietā portālā Latvija.lv (oficiālajā elektroniskajā adresē no brīža, kad tā ir pieejama).

Attīstot datu apstrādes jaudas, tās tiks integrētas loģiski vienotajā datu centrā - IS TULPE tiks izvietota datu centrā saskaņā ar datu centra tehniskajām prasībām un nosacījumiem.

Ņemot vērā faktu, ka iesniegumu, atļauju un citu dokumentu sagatavošanas procesā ir būtiski saņemt automatizēti informāciju no **Iedzīvotāju Uzņēmumu** reģistra (projekta ietvaros attīstāmajai sistēmai nepieciešamos datus uztur cita valsts iestāde vai sistēmā uzturētos datus, atbilstoši Valsts informācijas sistēmu likumam ir jāizmanto citās informācijas sistēmās, nepieprasot datu subjektiem tos iesniegt atkārtoti), projekta ietvaros ir paredzēts automatizēts risinājums šīs informācijas iegūšanai un nodošanai, tai skaitā, nodrošinot šīs informācijas automātisku aktualizēšanu.

Atbilstoši darbībām, kas plānotas Valsts vides dienesta tīmekļa vietnes pilnveidošanai, projekta attīstības gaitā plānots sadarboties ar Valsts kanceleju projekta “**Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotā platforma**” ietvaros. Sadarbības ietvars un modelis būs skaidrs pēc Valsts kancelejas projekta tehnisko risinājumu izstrādes. Sadarbības ietvaros tiks veiktas visas nepieciešamās darbības, tai skaitā tīmekļa vietnes informatīvas sadaļas nodalīšana no specifisko pakalpojumu sadaļas, risinājuma ieviešanai.

⁶ Saskaņā ar 2012.gada 24.jūlija Ministru kabineta instrukciju Nr.9 Kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprīte Publiskās pārvaldes dokumentu pārvaldības sistēmu integrācijas vidē

VVD jau ievieto un plāno arī par pilnveidotajiem publiskajiem pakalpojumiem, t. sk. izveidotajiem un pilnveidotajiem elektroniskajiem pakalpojumiem, ievietot Valsts pārvaldes pakalpojumu portālā latvija.lv attiecīgā pakalpojuma aprakstu.

	Iznākuma rādītājs	Mērvienība	Starpvērtība (2 gadus pēc projekta sākuma)	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
1.	Pilnveidoti darbības procesi	skaitis	0	1
2.	Izveidoti jauni e-pakalpojumi e-pakalpojumi	skaitis	0	3
3.	Pilnveidoti esošie e-pakalpojumi	skaitis	0	2
4.	Atvērto datu kopas nodotas atkalizmantošanai	skaitis	0	2

Procesi tiks pilnveidoti, ievērojot noklusējuma principu Brīvas pakalpojumu sniegšanas likuma izpratnē, ja šo principu piemērošana nav pretrunā ar atļauju izsniegšanas procedūru.

Noklusējuma principu, iespējams, piemērot Atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijai, jo Ministru kabineta 2013. gada 22. oktobra noteikumu Nr. 1172 "Atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas kārtība" 10.punktā⁷ ir noteiktas noklusējuma piemērošanas iespējas.

Tādas atļaujas, kā A un B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas un dabas resursu lietošanas atļaujas nevar būt aizstātas ar ziņām par izsniegtajām atļaujām iestādes tīmekļa vietnē, jo šāda tipa atļaujas izvirzīti specifiskie un katram operatoram (klientam) individuālie nosacījumi. Normatīvie akti nosaka, ka atļauju izsniedz iesniedzējām papīra formā vai elektroniski, ka arī atļauju publicēšanu Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2010.gada 24.novembra direktīvas 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām 65.pants nosaka, ka jāpublicē kompetentās iestādes lēmums, ieskaitot vismaz vienu atļaujas eksemplāru un visi turpmākie grozījumi un papildinājumi. A un B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja jāpublicē tīmekļa vietnē saskaņā arī ar Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumi Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 73.punktu.

E-pakalpojums, kas attiecas uz atbrīvojumiem no dabas resursu nodokļa samaksas, paredz līguma noslēgšanu. Proti, līguma noslēgšanas procesu nevar atstāt ar ziņām par izsniegtajām licencēm iestādes tīmekļa vietnē

⁷ 10. Ja dienests šo noteikumu 7.punktā minētajā termiņā neinformē atkritumu tirgotāju vai atkritumu apsaimniekošanas starpnieku par reģistrēšanu vai par šo noteikumu 8.punktā minētā lēmuma pieņemšanu, uzskatāms, ka reģistrācija ir veikta, piemērojot Brīvas pakalpojumu sniegšanas likumā minēto noklusējumu.

3.1. Publiskās pārvaldes procesi, pakalpojumi un to normatīvais regulējums

VVD darbības mērķis ir nodrošināt, lai tiktu ievēroti normatīvie akti vides aizsardzības, radiācijas drošības un kodoldrošības un dabas resursu izmantošanas jomā, kā arī veicināt dabas resursu un enerģijas ilgtspējīgu izmantošanu⁸.

Lai sasniegtu VVD izvirzīto mērķi, dienests veic vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus, kā arī veic šādas funkcijas⁹:

- kontrolē normatīvajos aktos par dabas resursu ieguvī un izmantošanu, dabas aizsardzību, piesārņojošo vielu emisiju vidē, bīstamo un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, darbībām ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem, kā arī par radiācijas drošību un kodoldrošību noteikto prasību ievērošanu. Tai skaitā, vides aizsardzību un radiācijas drošību un kodoldrošību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izdod un saskaņo atļaujas (licences), tehniskos noteikumus un citus administratīvos aktus dabas resursu izmantošanai un piesārņojošo darbību veikšanai;
- informē sabiedrību par dienesta darbību un sniedz sabiedrībai dienesta rīcībā esošo vides informāciju, kā arī veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Lai nodrošinātu augstāk minēto funkciju un uzdevumu īstenošanu, VVD pārvaldes procesu raksturo tiešā sadarbība ar citām tiešās pārvaldes iestādēm, pašvaldībām un to iestādēm, nevalstiskām organizācijām, citu valstu iestādēm un starptautiskajām organizācijām, kā arī dalība starpvalstu sadarbības programmās un projektos.

VVD sniedz pakalpojumus 3 jomās: vides aizsardzības jomā – 18 pakalpojumi; bioloģisko resursu (zvejas) kontroles jomā – 8 pakalpojumi; radiācijas drošības jomā – 2 pakalpojumi.

VVD sniegto pakalpojumu nepieciešamību nosaka likums „Par piesārņojumu” un tam pakārtotie normatīvie akti. Šajos normatīvajos aktos arī noteikti izsniegto dokumentu derīguma termiņi, kas raksturojami kā terminēti vai neterminēti. Terminēto dokumentu gadījumā, pēc derīguma termiņa beigām adresātam ir atkārtoti jāvēršas VVD, lai saņemtu šos pakalpojumus. Gada laikā vidēji VVD izsniedz:

- piesārņojošās darbības atļaujas 17 jaunas A kategorijai (+27 grozījumus esošajām atļaujām), 434 jaunas B kategorijai (+303 grozījumus esošajām atļaujām),
- atļaujas dabas resursu lietošanai 75 jaunas (+12 grozījumus esošajām atļaujām),
- atkritumu apsaimniekošanas atļaujas 261 jaunu (+ 86 grozījumus esošajām atļaujām),
- iepakotāju reģistrācijas izziņas 13;
- veic dabas resursu nodokļa aprēķina pareizības pārbaudes 3536¹⁰.

⁸ Valsts vides dienesta nolikums, Ministru kabineta noteikumi Nr.962, Rīgā 2004.gada 23.novembrī (prot. Nr.67 29.§)

⁹ turpat

¹⁰ Valsts vides dienesta publiskie pārskati 2010. - 2015. gads

Statistika vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas, zvejas, radiācijas drošību un kodoldrošības kontrolē: <http://www.vvd.gov.lv/publikacijas-un-statistika/statistikas-dati/>

<i>Kategorija</i> <i>Kontrolēto operatoru skaits</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
A kategorija	19	11	10	65	49
B kategorija	223	278	271	726	555
C kategorija	0	0	0	807	522
KOPĀ:	242	289	281	1598	1126

VVD kopējā klientu datu bāzē ir 17652 – juridiskās personas un 17089 – fiziskās personas, no kuriem A kategorijas operatori – 96, B kategorijas operatori – 2730, atkritumu apsaimniekotāji ~ 1000, atkritumu starpnieki un tirgotāji – 1008.

Šo pakalpojumu tiešais sniedzējs ir VVD – apstrādā iesniegumus, pieprasa un sniedz informāciju sabiedrībai un citām iestādēm (piemēram, atļauju piesārņojošo darbību veikšanai - pašvaldībām, VARAM, Vides pārraudzības valsts birojam, Veselības inspekcijai, citām valsts un pašvaldības institūcijām un nevalstiskajām organizācijām).

Ņemot vērā VVD funkcijas un no tām izrietošos pakalpojumus, pilnveidojamie darbības procesi, attīstāmie un pilnveidojamie pakalpojumi tika definēti saskaņā ar nacionālas nozīmes plānošanas dokumentiem un tajos noteiktajiem mērķiem. Kā būtisku plānošanas dokumentu var minēt Latvijas Nacionālās attīstības plānu 2014.-2020. gadam¹¹, kurā kā viens no rīcības virzieniem ir noteikts “izcila uzņēmējdarbības vide”. Tā ietvaros cita starpā ir noteikts mērķis optimāli samazināt administratīvo slogu un paaugstināt valsts pārvaldes darbības efektivitāti.

Kontekstā ar šajā plānošanas dokumentā izvirzīto mērķi skatāmas arī „Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam”¹², kur, savukārt, papildus citiem noteikti šādi rīcības virzieni:

- moderna un efektīva publiskā pārvalde, t.sk.:
 - publiskās pārvaldes pamatdarbības procesu modernizācija;
 - sabiedrības e-līdzdalība un e-demokrātija;
 - vienota publiskās pārvaldes datu telpa;
 - IKT infrastruktūras optimizācija;
- e-pakalpojumi un digitālais saturs sabiedrībai, t.sk.:
 - publiskās pārvaldes datu un transakciju pakalpojumu atvēršana citiem lietotājiem;
 - publisko pakalpojumu digitalizācija.

Publiskās pārvaldes datu pieejamība atvērtā veidā ir viens no e-pārvaldes politikas pamatprincipiem 2014. - 2020. gada attīstības plānošanas periodā.

¹¹ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam (20.12.2012.)

¹² Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam (14.10.2013.)

Kontekstā ar iepriekš minētajiem plānošanas dokumentiem, VARAM ir izstrādājusi informatīvo ziņojumu par turpmākās rīcības plānojumu savas atbildības sfēras uzdevumu īstenošanai. Informatīvā ziņojuma ietvaros kā viena no esošajām problēmām minēts administratīvais slogs, kuru raksturo pakalpojumu sniegšanas procesa neefektivitāte, un pārvaldes efektivitātes trūkums, kas attiecināms uz neoptimāliem procesiem.

Izrietoši no augstāk minētā, projekta ietvaros VVD paredzējis pilnveidot darbības procesu attiecībā uz normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanas kontroli, atļauju (licenču) un citu administratīvo aktu izsniegšanu un saskaņošanu un dienesta rīcībā esošās vides informācijas sniegšanu sabiedrībai (skat. detalizētā projektu apraksta pielikuma 2. sadaļu).

Projekta ietvaros plānots attīstīt un pilnveidot šādus pakalpojumus, balstoties uz VVD noteikto funkciju īstenošanu un tiem atbilstošo normatīvo regulējumu:

- 1) **e-pakalpojuma “Atkritumu apsaimniekošanas atļauja” iesnieguma formas būtiska pilnveide**, ko nosaka un regulē Ministru kabineta 2011. gada 13. septembra noteikumi Nr. 703 *"Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas atļaujas izsniegšanas un anulēšanas kārtību, atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas kārtību, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību"*;
- 2) **e-pakalpojuma “A/B kategorijas atļaujas iesniegums” formas būtiska pilnveide**, ko nosaka un regulē Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumi Nr. 1082 *"Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai"*;
- 3) **jauna e-pakalpojuma ieviešana “Dabas resursu lietošanas atļaujas”**, ko nosaka un regulē Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 404 *"Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas"*
- 4) **jauna e-pakalpojuma ieviešana “Atkritumu starpnieku reģistrācija”**, ko nosaka un regulē Ministru kabineta 2013. gada 22. oktobra noteikumi Nr. 1172 *"Atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas kārtība"*;
- 5) **jauna e-pakalpojuma ieviešana “Atbrīvojumi no DRN samaksas par nolietoto transportlīdzekļu, videi kaitīgu preču atkritumu, preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu”**, ko nosaka un regulē MK 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1293 *„Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem” prasībām, ir jāiesniedz atskaites par apsaimniekošanas sistēmas rezultātiem*”, MK 2010. gada 19. oktobra noteikumi Nr.983 *„Noteikumi par izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu, reģistrēšanas un ziņojuma sniegšanas kārtību un iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem”* (VSS-1115), MK 2007. gada 19. jūnija noteikumi Nr.404 *„Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas”* (VSS-1116), MK 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr.1294 *„Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm”* (VSS-1118), MK 2009. gada 19. maija noteikumi Nr.450 *„Kārtība, kādā slēdz un izbeidz līgumu par nolietotu transportlīdzekļu, preču un izstrādājumu iepakojuma un vienreiz*

lietojamo galda trauku un piederumu vai videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanu, lai saņemtu atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas” (VSS-1123), MK 2012. gada 22. maija noteikumi Nr.361 „Dabas resursu nodokļa piemērošanas noteikumi” (VSS-1124)¹³;

Šo e-pakalpojumu izveides un pilnveides prioritāti pamato VVD noteiktās vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroles funkcija nacionālā līmenī, proti, visā Latvijas teritorijā. Tādējādi, šī funkcija un no tās izrietošie pakalpojumi, t.sk. e-pakalpojumi, uzskatāmi par nozares mērogā stratēģiski nozīmīgiem pakalpojumiem un to modernizācija par būtisku ieguldījumu kopējā valsts vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroles administrēšanas procesa uzlabošanā.

Papildus, šo e-pakalpojumu izveides un pilnveides nepieciešamību pamato no VVD darbiniekiem un klientiem regulāri saņemtās atsauksmes par nepilnībām informācijas sistēmā. Lai arī iespēju robežās tehniskās problēmas tiek operatīvi risinātas (ar VRAA starpniecību), vēl joprojām tiek saņemtas negatīvas atsauksmes par informācijas sistēmu attiecībā uz šādiem aspektiem:

- iesniegumu iesniegšanas process nav lietotājiem draudzīgs. Nepieciešama iesniegumu formas pārstrāde un funkcionalitātes uzlabojumi;
- nav pietiekamas datu apstrādes / informācijas filtrēšanas iespējas dokumentu vadības sistēmā un tīmekļa vietnē;
- nav iespējams samaksāt valsts nodevu, izmantojot e-pakalpojumus;
- nav pietiekama sistēmas automatizācija. Būtu nepieciešams automatizēt atsevišķas funkcijas, lai samazinātu administratīvo slogu VVD darbiniekiem un klientiem.

3.2. Dati

Lai risinātu 1. sadaļā aprakstīto problēmu saistībā ar informācijas publicēšanu VVD tīmekļa vietnē un nodrošinātu vispārpieejamās informācijas nodošanu atkalizmantošanai, ir paredzēts veikt VVD tīmekļa vietnes pilnveidi, nodrošinot šādas informācijas publicēšanu: zemes dzīļu izmantošanas licences, paredzētās darbības IVN izvērtējums, licences darbībām ar aukstuma aģentiem. Vienlaikus ir plānots attīstīt risinājumu par informācijas publicēšanu par atkritumu apjomiem ar atkritumu klasēm un kodiem.

Šo risinājumu ietvaros ir plānots izveidot šādas publicējamo datu kopas:

- Informācijas publicēšana par atkritumu apjomiem ar atkritumu klasēm un kodiem;
- Informācijas publicēšana: zemes dzīļu izmantošanas licences, paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, licences darbībām ar aukstuma aģentiem.

Atbilstoši atvērto datu pamatprincipiem, informācija būs pieejama:

- bez maksas;

¹³ Šobrīd tiek izstrādāti grozījumi MK noteikumos, kur tiks noteikts, ka šī funkcija tiek nodota VVD pārraudzībā

- ☞ tiešsaistē, bez piekļuves ierobežojumiem (ir pieejama tieša saite uz datiem (failiem), bez drošības kodu ievadīšanas vai reģistrācijas);
- ☞ mašīnlasāmā formātā, ko var automatizēti apstrādāt ar brīvi pieejamām lietojumprogrammām (piemēram, XLSX, TXT, CSV, XML vai citos formātos, nevis PDF vai JPG formātos, kurus nav iespējams rediģēt un automatizēti apstrādāt).

Lai pilnvērtīgi varētu izmantot publicēto informāciju, tai tiks nodrošināti:

- ☞ metadati — strukturēta informācija, kas raksturo attiecīgo informācijas kopumu;
- ☞ pieejamība atvērtā formātā, piemēram, CSV, JSON, XML u.c. formātos.

Kā arī paredzēts izveidot šādas datu kopas:

- Atļauju informācija, atļauju saskaņojumi un atļauju iesniegumi - datu apmaiņai ar Pašvaldībām saskaņā ar VISS DIV risinājumu (lūdzam, skatīt 3.4. un 3.5. sadaļas);
- Atļauju e-iesniegumi (no VRAA e-formām): e-pakalpojuma “Dabas resursu lietošanas atļaujas” un e-pakalpojuma "Atkritumu starpnieku reģistrācija" (VISS IS servisi no e-formām atbilstoši 3.3. sadaļā norādītajam).

3.3. Programmatūra

IS “TULPE” ir šādas arhitektūras komponentes (elementi):

- IS “TULPE” e-pakalpojumu portāls (VVD e-iesniegumi);
- IS “TULPE” publiskais portāls (tūmekļa vietne ar publiskiem reģistriem);
- IS “TULPE” *Backoffice* funkcionalitāte (kopējie un specialie reģistri, dokumentu vadība, atskaites, administrēšana, saturu pārvaldība);
- IS “TULPE” datu bāze;
- IS “TULPE” iekštīkls.

Projekta ietvaros tiek plānots attīstīt IS “TULPE” šādas arhitektūras komponentes (elementus):

- IS “TULPE” e-pakalpojumu portāls – portāla uzlabojumi, jaunie e-pakalpojumi un esošo e-pakalpojumu attīstība un pilnveide;
- IS “TULPE” publiskais portāls – jauno publisko reģistru izveide;
- IS “TULPE” *Backoffice* funkcionalitāte (kopējie un speciālie reģistri, dokumentu vadība, atskaites, administrēšana, saturu pārvaldība) – e-pakalpojumu datu apstrādes risinājumu, jaunas darba plūsmas procesa uzlabojumiem, jaunas atskaites.

IS “TULPE” ir nodrošinātas šādas saskarnes ar ārējam sistēmām: ar Valsts kases maksājumu informācijas servisiem, VRAA autentifikācijas risinājumu servisiem, Uzņēmumu reģistra servisiem, LVĢMC datu reģistriem, IeM IC sodu reģistra servisiem, *Google Analytics*, e-pastu sistēmu.

Projekta ietvaros plānots realizēt jaunas integrācijas saskarnēs ar trešo pušu sistēmām:

- ar pašvaldībām, izmantojot VISS DIV risinājumu;

- ar Valsts pārvaldes pakalpojumu portāla .latvija.lv maksājumu moduli;
- ar Valsts pārvaldes pakalpojumu portāla latvija.lv jauno e-formas risinājumu, kas būs jauns ieejas punkts VVD e-iesniegumu pieteikšanai fiziskām un juridiskām personām;
- ar sistēmu RAIS.

Tiks nodrošināta datu apmaiņas risinājumu automatizācija un to iestrādāšana IS “TULPE” procesos ar mērķi efektīvizēt VVD darbinieku darbu.

3.4. Infrastruktūra

Projekta ietvaros plānots atjaunot standarta programmatūru un palielināt jaudu un resursu uz esošo infrastruktūras komponentu bāzes. Plānots nomigrēt IS “TULPE” moduļus uz datu centra infrastruktūru.

3.5. Mijiedarbība ar pašvaldībām

VVD ikdienas darbā saskaras ar nepieciešamību veikt informācijas/saskaņojumu/atzinumu apmaiņu ar pašvaldībām. A un B atļaujas izsniegšanas procedūras ietvaros tiek lūgti atzinumi un saskaņojumi no pašvaldības, kuras teritorijā tiek veikta vai plānota attiecīgā piesārņojošā darbība vai kuras teritoriju attiecīgā darbība var būtiski ietekmēt. Kā arī saņemot iesniegumu no klienta, kas pēc piekritības ir pašvaldībai adresējams, tas tiek pārsūtīts pašvaldībai.

Lai nodrošinātu datu un informācijas apmaiņas procesa pilnveidi ar pašvaldībām, Projekta ietvaros paredzētas aktivitātes finansējuma saņēmēja sistēmas pieslēgšanai Publiskās pārvaldes dokumentu pārvaldības sistēmu integrācijas videi¹⁴, ar mērķi nodrošināt aizsargātu un garantētu elektronisko dokumentu apriti, kā arī priekšnosacījumus oficiālās elektroniskās adreses risinājuma ieviešanai.

Veicot pārrunas ar Latvijas pašvaldību savienību kļuvis skaidrs, ka pašvaldībām būtu būtiski saņemt datus par dabas resursu nodokli (DRN). Tabulā sniegts kopsavilkums par pašvaldībām nepieciešamajiem datiem:

1.	Dabas, ūdens resursa veids saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 1. un 2. pielikumu	Ieguves vieta	Zemes īpašnieks	DRN maksātājs	Iegūtais apjoms	Informācija par nodokļa maksājumiem
2.	Piesārņojuma veids un klasifikācija	Piesārņojuma radīšanas vieta			Piesārņojuma apjoms	
3.	Atkritumu apglabāšanas veids	Atkritumu apglabāšanas vieta			Atkritumu apjoms	

¹⁴ Saskaņā ar 2012.gada 24.jūlija Ministru kabineta instrukciju Nr.9 Kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprite Publiskās pārvaldes dokumentu pārvaldības sistēmu integrācijas vidē

4.	Radioaktīvās vielas	Atkritumu rašanās vieta				
5.	Zemes dziļū derīgo īpašību izmantošanai iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi				Iesūknētās dabasgāzes apjoms	
6.	Atbrīvojums no DRN samaksas par videi kaitīgām precēm	Atkritumu savākšanas un pieņemšanas vietas		Komersants, kas nodrošina savākšanu un komersants, kas saņem atbrīvojumu no nodokļa samaksas un ir noslēdzis līgumu ar konkrēto atkritumu savākšanas vietas īpašnieku, ja pats to nenodrošina		
7.	Atbrīvojums no DRN samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem					
8.	Atbrīvojums no DRN samaksas par transportlīdzekļiem					

Dati, kas nepieciešami pašvaldībām "pa tiešo" tiek nodoti no VVD un VID, bet jau personificēti. Šajā darbības virziena gadījumā VVD ir gatavs veikt tiešo datu nodošanu šādā apjomā:

- DRN maksātāju saraksts, ieskaitot reģ.nr., juridisko adresi, komersantiem vai fiziskām personām izsniegtās atļaujas (numuri, izsniegšanas datumi, derīguma termiņi, anulēšanas datumi), objekta (tātad, darbības vietas) adrese;
- Atskaiti par derīgo izrakteņu ieguvējiem (tiek sniegts VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs") saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" 64. un 65. punktu (ieguves vieta, atradnes vai atradnes iecirkņa nosaukums, zemes dziļū izmantotājs, licences vai atļaujas Nr., darbības laiks un izsniedzējs, iegūtā derīgā izrakteņa nosaukums, iegūtais derīgā izrakteņa daudzums, krājuma kategorija tai skaitā zudumi ieguves procesā un informācija par iegūtā derīgā izrakteņa tālāko izmantošanu);
- Informācija par videi kaitīgo preču apsaimniekotājiem;
- Informāciju par Dabas resursu lietošanas atļaujām (DRLA), jo IS TULPE pilnveides projektā plānots izveidot iekšējo reģistru ar DRLA. DRLA iekļauj informāciju par komersantu, resursu veidiem un apjomiem, atļaujas numuru, izsniegšanas/derīguma termiņiem un atļaujas nosacījumiem.

4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība

4.1. Ieguldījums SAM rezultāta rādītāju sasniegšanā

Attiecībā uz projekta ietekmi uz SAM kopējo rezultāta rādītāju sasniegšanu, var droši prognozēt, ka IS "TULPE" attīstība ietekmēs komersantu īpatsvaru, kas izmanto e-pakalpojumus. Viena no galvenajām ieguvumu pozīcijām, kas kopumā nosaka pozitīvu projekta ekonomisko efektivitāti, ir publiskās pārvaldes un klientu (komersantu) ietaupījumi, tradicionālās oficiālās sarakstes, dokumentu iesniegšanas vai klātienes vizīšu vietā izmantojot informācijas apmaiņu drošā elektroniskās piegādes vidē.

Projekta aktivitātes sniegs šādu ieguldījumu SAM rezultātos:

- **Pilnveidots 1 darbības process** – normatīvajos aktos par dabas resursu ieguvu un izmantošanu, dabas aizsardzību, piesārņojošo vielu emisiju vidē, bīstamo un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, darbībām ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem, noteikto prasību ievērošanas kontrole
- **Izstrādāti 5 jauni/pilnveidoti e-pakalpojumi** (pieaudzis komersantu īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus):
 - jauna e-pakalpojuma ieviešana "Dabas resursu lietošanas atļaujas";
 - jauna e-pakalpojuma ieviešana "Atbrīvojumi no DRN samaksas par nolietoto transportlīdzekļu, videi kaitīgu preču atkritumu, preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu";
 - jauna e-pakalpojuma ieviešana "Atkritumu starpnieku reģistrācija";
 - e-pakalpojuma "Atkritumu apsaimniekošanas atļauja" iesnieguma formas būtiska pilnveide;
 - e-pakalpojuma "A/B kategorijas atļaujas iesniegums" formas būtiska pilnveide.

4.2. Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums

Novērtējuma pamatojums

IS TULPE pilnveides pasākumu īstenošana paredz pilnveidot IS izmantošanas efektivitāti, datu apmaiņas pilnveidošanu un funkcionalitātes uzlabošanu, u.c. Jaunie risinājumi neaizstās, bet funkcionāli papildinās esošos TULPE risinājumus, būtiski paplašinot to izmantošanas iespējas un efektivitāti. Līdz ar to Projekta ieguvumu ievērojama daļa attiecināma galvenokārt uz sociālo sfēru – darba (problēmas) risinājuma laika ekonomiju jeb darba ražīguma palielināšanu. Tā kā tiešie darba ražīguma efekti Projekta ieviesējam VVD nerada nekādus tiešus finansiālus ieguvumus, t.i., VVD darba specifikā darba ražīgumu būtu grūti attiecināt uz pakalpojumiem tendētiem ienākumiem - izmantojot tarifus vai pakalpojumu maksu, kuru sedz klienti, tad tiek definēts, ka konkrētais Projekts nav ieņēmumus gūstošs projekts. Faktiski, tas nozīmē to, ka darbu īstenošanas rezultātā netiek plānoti saimnieciskās darbības

papildu ieņēmumi, bet tikai IS attīstības un uzturēšanas izmaksas. Tās VVD būs jāsedz pilnībā vai daļēji (*atkarībā no iespējas piesaistīt ES vai citu ārējo finansējumu*) no budžeta līdzekļiem. Līdz ar to, finanšu analīze nav iespējama tās klasiskajā izpratnē un izmaksu-ieguvumu analīzes ietvaros tā netiek veikta.

Sociāli ekonomiskā analīze, salīdzinot ar finanšu analīzi, apskata īstenojamus risinājumus no plašākas perspektīvas. Finanšu analīzes objekts ir nepieciešamās investīcijas IS pilnveides īstenošanā. Savukārt, sociāli ekonomiskā analīze papildus novērtē arī investīciju ietekmi uz Latvijas sociāli ekonomisko vidi. Tāpat IS TULPE attīstības darbu realizēšanā gūtie ieguvumi ir rādītāji, kurus neaplūko finanšu analīzē, bet ņem vērā sociāli ekonomiskajā analīzē. Ņemot vērā to, ka Latvijas Republikā nav izstrādātas metodoloģijas sociāli ekonomiskā analīzes veikšanai šī darba ietvaros izmantota starptautiski atzītā un publiski pieejama metodoloģija - CBA (cost benefit analysis – *izmaksu ieguvumu analīze*) vadlīnijas¹⁵.

Realizēt efektīvu izmaksu – ieguvumu analīzi informācijas tehnoloģijas sistēmu attīstības jomā ir visnotaļ sarežģīts uzdevums. Problēmas sākas ar izmaksu un ieguvumu identifikācijas avotiem. Piemēram, informācijas tehnoloģijas sistēmu attīstībai ir dažāda ietekme dažādos līmeņos vienas iestādes mērogā, konkrēti, VVD struktūrvienībās. Klienti (uzņēmumi, iedzīvotāji) izmanto dažādus veidus kā sazināties un saņemt pakalpojumus no VVD – tradicionālās oficiālās vēstules vai elektroniskā saziņa, dokumentu iesniegšana klātienē, apmeklējot iestādi, vai arī izmantojot e-pakalpojumus.

Turklāt sociāli ekonomiskajā analīzē netiks izvērtētas sociālās labklājības izmaiņas, t.i., grūti noteikt kvantitatīvos rādītājus netiešai ietekmei uz nodarbinātību, darba konkurētspēju – tie ir vairāki mainīgie lielumi, kuru dēļ konkrētā projekta analīzes veikšana var izmaksāt pārāk dārgi, kā arī laikietilpīgais izstrādes process var radīt augstas kļūdas varbūtību šim novērtējumam.

Ir jāatzīmē, ka Projekta ietvaros ir jānodrošina valsts pārvaldē strādājošo skaita samazinājums, atbilstoši MK noteikumu Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" īstenošana noteikumi Nr. 653, 15.punktam. **Projekta rezultātā tiks nodrošināts valsts pārvaldē strādājošo skaita samazinājums par 2 slodzēm. Neskatoties uz to, ka Projekta procesu pilnveides rezultātā papildus tiks nodoti 5 e-pakalpojumi informācijas vienumi (sk. 4.1. sadaļu), t.sk., no LVAFA pārņemamās jaunās funkcijas ietvaros jaunā e-pakalpojuma ieviešana "Atbrīvojumi no DRN samaksas par nolietoto transportlīdzekļu, videi kaitīgu preču atkritumu, preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu"**. Projekta būtība ir radīt efektīvu un ergonomisku e-vides komunikāciju starp valsts iestādi un lietotāju, tad šī Projekta ietvaros tiek veikts uzsvars uz darba ražīgumu un efektivitāti. Projekta rezultātā nodrošinātais strādājošo skaita samazinājums tiks novirzīts jaunās funkcijas Atbrīvojumi no DRN samaksas par nolietoto transportlīdzekļu, videi kaitīgu preču atkritumu, preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu" veikšanai.

¹⁵ „Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Project Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020” European Commission Directorate-General for Regional and Urban policy December 2014

Izmaksu - ieguvumu aprēķinos izmantotie pieņēmumi

Novērtējums ietver izmaksu - ieguvumu analīzi, kas attiecas uz labuma saņēmēju, t.i., VVD.

▪ Izmaksas

Sākotnējais atskaites punkts aprēķiniem ir Inerces scenārijs – situācija „BEZ” projekta. Inerces scenārija gadījumā IS TULPE ietvaros netiek veiktas finanšu investīcijas, bet turpinās esošās platformas - vienotā VVD IS darbināšana un uzturēšana. Ja netiek veiktas papildu finanšu investīcijas IS TULPE, t.i., netiek nodrošināti turpmākie uzlabojumi un attīstības pasākumi, aprēķinos pieņemti sekojoši nosacījumi - pašreiz informācijas sistēmas uzturēšanas izmaksas gadā sastāda 12 165 EUR (bez PVN). Papildus, ik gadu tiek nodrošināti izdevumi pieprasījumiem iepriekš neparedzētām izmaiņām sistēmas darbībā, kas sastāda 26 450 EUR (bez PVN) jeb 75 c/d.

Pretēji Inerces scenārijam, tiek veikti IS TULPE uzlabojumi un attīstības pasākumi. Paredzēto darbu ieguvumi attiecināmi uz sociālo sfēru – publiskās pārvaldes un klientu komforta līmeņa palielināšana, kas veidojas kā laika ietaupījumi, tradicionālās oficiālās sarakstes, dokumentu iesniegšanas vai klātienēs vizīšu vietā, izmantojot informācijas apmaiņu drošā elektroniskās piegādes vidē. Uzlabojot IS TULPE, t.i., pilnveidojot darbības procesus un izstrādājot jaunus e-pakalpojumus, tiks radīts labvēlīgs klimats laika ekonomijai t.i. gan klientu laiks un izmaksas (galvenokārt, transporta un zaudēta darba laika), kā arī valsts iestādes darba laiks, kas saistīts ar administratīvajām procedūrām (administratīvais slogs). Tādējādi, lai veicinātu administratīvā sloga samazināšanu un valsts pārvaldes organizatoriskā procesa efektivitātes palielināšanu, kā arī nodrošinātu sabiedrībai un valsts institūcijām piekļuvi informācijai, kas ir valsts rīcībā, paredzēts atvērt pārvaldes rīcībā esošos datus privātpersonām, institūcijām un komersantiem. Kā rezultātā, Projekts nerada tiešus vai netiešus finansiālus ieguvumus/ ienākumus, bet veido tikai ekonomiskus ieguvumus.

Veicot papildu finanšu investīcijas, lai nodrošinātu IS TULPE turpmāko uzlabojumus un attīstības pasākumus, aprēķinos pieņemti papildu nosacījumi izdevumu daļai - informācijas sistēmas uzturēšanas izmaksas gadā paliks nemainīgas un sastādīs 12 165 EUR (bez PVN). Pēc Projekta realizācijas papildus ik gadu tiks nodrošināti izdevumi pieprasījumiem iepriekš neparedzētām izmaiņās sistēmas darbībā, kas sastādīs 33 050 EUR (bez PVN) jeb 95 c/d. Tādējādi, Projekta ietekmē palielināsies VVD sistēmas uzturēšanas izmaksas par 6 600 EUR gadā.

▪ Ieguvumi

Galvenie aprēķinos izmantotie pieņēmumi ekonomiskajiem ieguvumiem modelēšanai ir sekojoši:

- Saistībā ar iekšējo dokumentu apriti VVD struktūrvienībās un klientu (komersantu, fizisko personu) ieguvumu pēc IS pilnveides:
 - Vertikālā laika ekonomija VVD, t.i., informācijas aprites laiks starp vadošo personālu un padotajiem samazināsies pēc Projekta realizācijas līdz 10% par katru

operāciju¹⁶. Tas būtu skaidrojams ar to, ka veidosies augstas kvalitātes informācija, kas samazina nenoteiktību vairāk nekā zemas kvalitātes informācija, un dodot papildu ietaupījumu lēmumu pieņemšanā vadošajam personālam;

- Horizontālā laika ekonomija VVD, t.i., informācijas aprites laiks starp struktūrvienībām vai struktūrvienību ietvaros samazināsies pēc Projekta realizācijas līdz 5% par katru operāciju. Tas būtu skaidrojams ar to, ka samazinot informācijas neskaidrību, personāls var labāk paredzēt savas rīcības sekas, veicinot lielāku labumu – darba izpildes kvalitāti un palielinot darba ražīgumu;
- Ieguvumu pozīcija ir arī VVD darbinieku izlietotais darba laiks kāda konkrēta darba veikšanai, kas saistīts ar iestādes ikdienas uzdevumiem - atļauju, licenču un tehnisko noteikumu izsniegšanu, derīgo izrakteņu atradņu pasu un limitu izsniegšanu, vides aizsardzības, dabas un dabas resursu aizsardzības, ūdens bioloģisko resursu normatīvo aktu ievērošanas kontroli. Pēc Projekta realizācijas pieņemts, ka darba efektivitāte pieaugs par 20% par katru operāciju;
- Ieguvumu pozīcija ir VVD un klientu elektroniskās dokumentācijas aprites atgriezeniskās saites optimizācija, ietaupot gan iestāžu izdevumus (dokumentu drukāšanas un nosūtīšanas pa pastu izmaksas), gan klientu laiku un izmaksas (galvenokārt – transporta un zaudēta darba laika), kas saistītas ar administratīvajām procedūrām (administratīvais slogs). Aprēķinos pieņemts, ka laika ieguvums klientam sastādīs 0,11% par katru operāciju (ietverot izmantot transporta nepieciešamību).

Ekonomisko ieguvumu aprēķina algoritms saistībā ar iekšējo dokumentu apriti VVD struktūrvienībās:

- 1) Patreizējie aprēķini attiecināmi uz ieguvumu VVD darbinieku izlietotajam darba laikam kāda konkrēta darba veikšanai, kas saistīts ar iestādes ikdienas uzdevumiem un ekonomisko efektu, ko var radīt uzlabotā informatīvā sistēma;
- 2) Par pamatu ir ņemta VVD statistika sākot ar 2013.gadu¹⁷, kad tika pabeigta TULPE ieviešana pirmā fāzē un var uzskatīt, ka veidojas jau detalizēta pēctecība informācijas sniegšanai turpmākie periodiem;
- 3) Balstoties uz nodaļas 3.1. Publiskās pārvaldes procesi, pakalpojumi un to normatīvais regulējums informatīvo bāzi par VVD izsniegtajām atļaujām, pēc darbības veida aprēķinos ietaupījumiem attiecināmas 10 operācijas, uz kurām laika ietaupījuma ziņā būtu tieša ietekme no informatīvās sistēmas pilnveidošanas;
- 4) Izvērtējot 2013.-2016.g.12mēn. vidējo operāciju skaitu pēc darbību veidiem iegūst 397 operācijas mēnesī, uz kurām var attiecināt laika ekonomiju (gadā 4 764¹⁸ esošās operācijas). Papildus, pēc Projekta ieviešanas būs jaunu e-pakalpojumu pieejamība, kas dos papildus līdz 294 operācijām gadā;

¹⁶ ar „operāciju” tiek domāts konkrēts IS pieņemts lēmums un veikta darbība, normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanas kontrole, atļauju (licenču) un citu administratīvo aktu izsniegšana un saskaņošana un dienesta rīcībā esošās vides informācijas sniegšana sabiedrībai

¹⁷ <http://www.vvd.gov.lv/publikacijas-un-statistika/publiskie-parskati/>
<http://www.vvd.gov.lv/publikacijas-un-statistika/statistikas-dati/>

- 5) Katrai operācijai ir pieņemta konkrēta laika ekonomija stundās. Šajos aprēķinos ir pieņemts, ka vidēji laika ekonomija sastāda 20% no patreizējās operācijas apstrādes laika;
- 6) Rezultātā - Vidējais ietaupījums uz katru operāciju sastādīs 4,16h jeb 249,88 min gadā;
- 7) Katrai operācijai ir pieņemta konkrēta laika ekonomija stundās. Šajos aprēķinos ir pieņemts, ka vidēji laika ekonomija sastāda 20% no patreizējās operācijas apstrādes laika;
- 8) Pieņemts, ka VVD iekšējā aprītē ik gadu vidēji tiek apstrādāts (Saņemts, Nosūtīts, Iekšējs, Rīkojums, u.c.) 57 168 procesi jeb dokumentu skaits dokumentu/lietvedības sistēmā;
- 9) Vidējais dokumentu apstrādes laiks sastāda 5 min.;
- 10) Laika ekonomija dokumentu apstrādei pēc IS pilnveides sastādīs 7,5% jeb gadā 0,75 min uz katru operāciju;
- 11) Nodarbinātas personas vidējais atalgojums 2,59 EUR/h (neietverot nodokļus; informācijas avots: Valsts vides dienesta administratīvo izmaksu monetāru novērtējums. "Par administratīvo izmaksu monetāro novērtējumu" 02.12.2015);
- 12) Klientu (komersantu, fizisko personu) vidējais patērētais laiks vienu operāciju uz Atļauju, licenču aizpildīšanu, nosūtīšanu, u.c. vidēji sastāda 180 min.;
- 13) Pēc IS pilnveides vidējā apstrādes laika ekonomija uz vienu Atļauju, licenci sastādīs līdz 9 min.;
- 14) Laika patēriņa ekonomija klātienēs vizītēm vienas Atļauja, licences ietvaros sastādīs 67 min. ,bet šo laika ekonomiju varētu attiecināt tikai uz 5% iesniegto Atļauju, licenču skaitam;
- 15) Rezultātā klientu (komersantu, fizisko personu) vidējais patērētā laika ekonomija sastādīs 24,66 min. uz katru iesniegto Atļauju, licenci.

➤ Investīciju ieguldījumi un to ietekme uz iekšzemes kopprodukta dinamiku

Var rasties daži faktori, kas skar ne tikai projekta dalībniekus, bet arī pārējos tautsaimniecības subjektus. Lai izvērtētu sociālekonomisko efektu, naudas plūsmu korekcija ir veikta makroekonomiskā līmenī, izmantojot agregētus datus par investīciju ieguldījumiem un to ietekmi uz iekšzemes kopprodukta dinamiku.

Nosakot makroekonomisko līdzsvaru, ir svarīgi zināt, uz kādu IKP pieaugumu var cerēt, palielinot investīcijas, kā arī to, cik lielām investīcijām jābūt, lai sasniegtu konkrētu IKP pieaugumu. Kādā nozarē ieguldītās investīcijas nepaliek tikai tās robežās, jo nozares ir savstarpēji saistītas. Ražošanas paplašināšana vienā nozarē veicina ražošanas izvēšanu arī saistītajās nozarēs. Līdz ar to investīciju pieaugums rada daudz lielāku IKP pieaugumu, ko ekonomikā sauc par investīciju multiplikatora efektu. Investīciju multiplikators ir koeficients, kas atspoguļo ienākuma izmaiņas pret investīciju izmaiņām. Angļu valodā „multiplikators” nozīmē „reizinātājs”, tā izceļot ienākuma vairākkārtēju pieaugumu. Multiplikatora efektam praktiskajā dzīvē ir liela nozīme, izvēloties nozares, kurās kapitālieguldījumi spēs nodrošināt

nepieciešamo IKP pieaugumu. Aprēķinot multiplikatoru reālajā dzīvē, jāņem vērā, ka ne visi ienākumi nonāks savstarpēji saistītās nozarēs, jo daļa no tiem tiks izlietota nodokļiem vai arī preču iepirkumiem ārzemēs.

Multiplikatīvais efekts rodas no atkārtota, nepārtraukta līdzekļu apgrozījuma (viena saimnieciskā subjekta izdevumi pārvēršas cita saimnieciskā subjekta ieņēmumos). Šāda pieeja ļauj novērtēt Projekta ietvaros plānoto investīciju ietekmi uz topošo pievienoto vērtību ne tikai datora programmēšanas, konsultēšana un saistītas darbības uzņēmumiem (primārais cikls), bet arī ņemt vērā saistīto nozaru un citu ekonomikas sektoru darbības aktivizāciju.

Integrāls rādītājs, kas raksturo ekonomikas attīstību, ir iekšzemes kopprodukts. Šis rādītājs ļauj novērtēt noteiktā laika posmā radīto pievienoto vērtību, kā arī izanalizēt tās patēriņu sabiedrībā. Saskaņā ar Keinsa teoriju sakarību starp investīcijām reālos ekonomikas sektoros (ne finanšu investīcijas) un IKP pieaugumu var izteikt ar šādu vienādojumu:

$\Delta IKP = \mu * INV$, kur

μ - multiplikatora rādītājs,

ΔIKP – IKP pieaugums atbilstošajā periodā,

INV – apgūtās nefinanšu investīcijas atbilstošajā periodā, kuras izraisa IKP pieaugumu.

Sākotnējais investīciju pieaugums palielina to uzņēmumu ienākumus, kuri ražo investīciju objektus, mūsu gadījumā nemateriālas vērtības kā datorprogrammas, konsultēšanu un to saistītas darbības. Tas, savukārt, palielina pašpatēriņu, ražošanu, nodarbinātību un nosaka pieprasījumu pēc izejvielu un saistīto nozaru produkcijas. Nodarbinātības un strādājošo ienākumu pieaugums veicina patēriņa preces ražojošo nozaru paplašināšanos. Tādējādi, ieņēmumu veidošanās un ražošanas paplašināšanās ķēdes reakcija aptver arvien vairāk savā starpā nesaistītas nozares. Investīciju multiplikatora novērtējums ir veikts, balstoties uz statistikas datiem par pēdējiem pieciem gadiem¹⁹.

¹⁹ Kāpēc ir multiplikācijas efekts?

Pieņemsim, ka liela korporācija nolemj būvēt rūpnīcu nelielā pilsētā un ka izdevumi par rūpnīcu pirmajam gadam ir 5 miljoni EUR. Tas, ka 5 miljoni EUR nonāks elektriķiem, inženieriem un citiem dažādiem profesiju cilvēkiem, kas būs rūpnīcu. Ja mērķa patēriņa tendence ir vienāda ar 0.8 (patēriņš pieaug par astoņdesmit eiro centiem par katru papildu ienākuma EUR), šie cilvēki iztērēs 4 miljonus EUR dažādām precēm un pakalpojumiem. Dažādi uzņēmumi un privātpersonas, kas saņems šo 4 miljonu EUR, savukārt iztērēs 3,2 miljonus EUR un tā tālāk.

Daudzkāršās ietekmes rezultātā nelielus ieguldījumu vai valsts izdevumu izmaiņas var radīt daudz lielākas izmaiņas kopējā produkcijā. Pozitīvs daudzkārtējas ietekmes aspekts ir tāds, ka makroekonomiskā politika var ievērojami uzlabot relatīvi mazos autonomos izdevumu apjomus. Negatīvs aspekts ir tāds, ka neliels uzņēmumu ieguldījumu samazinājums var izraisīt lielāku uzņēmējdarbības aktivitātes samazināšanos un tādējādi radīt nestabilitāti.

Vēl viens svarīgs jautājums ir tas, ka multiplikatora radītais efekts ir ar laiku nobīdi nevis tūlītējs.

Investīciju multiplikatora novērtējums kopējā IKP

Rādītājs	2011	2012	2013	2014	2015	Vid.
IKP (faktiskās cenas) `000 EUR	20 302 761	21 885 613	22 786 508	23 631 154	24 368 269	22 594 861
Delta IKP `000 EUR	2 364 880	1 582 852	900 895	844 646	737 115	1 286 078
Nefinanšu investīcijas (faktiskajās cenās)	3 964 720	4 743 555	4 607 342	4 817 112	4 501 906	4 526 927
Multiplikators ($\mu = \Delta IKP / INV$)	0,596	0,334	0,196	0,175	0,164	0,284

Avots: Centrālā statistikas pārvalde - IKG10_01. Iekšzemes kopprodukts un IVG05. Nefinanšu investīcijas nemateriālajos ieguldījumos un pamatlīdzekļos pa darbības veidiem (faktiskajās cenās)

Aprēķinu ceļā iegūtais multiplikators, kura vidējā vērtība 0,284 varētu būt attiecināma uz IKP ietekmes indikāciju no IS attīstības investīciju Projekta.

Kopējās investīcijas sastāda EUR 400 000 (iesk. PVN²⁰) un IKP ietekmējošais nefinanšu multiplikators sastāda 0,284, tad rezultātā iegūst, ka investīciju Projekts radīs 113 tūkst. EUR lielu palielinājumu uz valsts IKP jeb, pārrēķinot 2016.gada kopējā Latvijas IKP apjomā, tas sastādītu aptuveni 0,001%, kas ir maznozīmīgs rādītājs.

Taču var izvērtēt Projekta ietekmi uz nozares IKP ietekmējošais nefinanšu multiplikators sastāda 0,182, tad rezultātā iegūst, ka investīciju Projekts radīs 73 tūkst. EUR lielu palielinājumu uz nozares IKP jeb, pārrēķinot 2015.gada Latvijas IKP nozares apjomā, tas sastādītu aptuveni 0,20%, kas ir daudz ievērojamāks rādītājs ietekmei uz Latvijas tautsaimniecības nozari.

Investīciju multiplikatora novērtējums

Rādītājs	2011	2012	2013	2014	2015	Vid.
IKP (faktiskās cenas) `000 EUR	16 365	19 797	31 574	29 547	35 691	26 595
Delta IKP `000 EUR		3 432	11 777	-2 027	6 144	4 832
J62 Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības (faktiskās cenas)	9 817	10 731	17 945	13 820	16 381	13 739
J63 Informācijas pakalpojumi (faktiskās cenas)	6 548	9 066	13 629	15 727	19 310	12 856
Multiplikators ($\mu = \Delta IKP / INV$)	0,000	0,173	0,373	-0,069	0,172	0,182

Avots: Centrālā statistikas pārvalde - IVG05. Nefinanšu investīcijas nemateriālajos ieguldījumos un pamatlīdzekļos pa darbības veidiem (faktiskajās cenās)

Ekonomiskajos aprēķinos ir iekļauts 73 tūkst. EUR nozares IKP palielinājums, kas proporcionāli sadalīts pa Projekta ieviešanas gadiem.

Papildus tam sociāli ekonomiskā analīze ir veikta ņemot vērā fiskālās korekcijas (t.i. sociāli ekonomiskās analīzes aprēķinos netiek iekļauts netiešais nodoklis (PVN) un tiešais nodoklis (obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas, ienākuma nodoklis). Konkrētajos aprēķinos ir pieņemts, ka darba ņēmēju sociālo nodokļu slogs investīcijās un jaunradītajās ekspluatācijas izmaksās sastādīs aptuveni 37 % no kopējām izmaksām.

Ietverot analīzē dažāda veida ekonomiskās izmaksas un ienākumus, kas ir sociāli ekonomiskās analīzes neatņemama sastāvdaļa, mainās investīciju ekonomiskā iekšējā peļņa

²⁰ No ražošanas puses IKP ir vienāds ar visu ekonomikas darbības veidu vai nozaru kopējās pievienotās vērtības un produktu nodokļu summu

norma (ERR), investīciju ekonomiskā tīrā šodienas vērtība (ENPV) un investīciju ekonomiskā ieguvumu - izmaksu rādītājs (B/C). Indikatīvajos ekonomisko ieguvumu aprēķinos galveno ietekmi nosaka spēja operatīvi palielināt darba ražīgumu, izpildot iestādes ikdienas uzdevumu veikšanu. Katra veicamā operācija spēj samazināt ekonomiskās izmaksas iestādei (darba efektivitāte). Aprēķinos pieņemts, ka vidējais ikgadējais koriģētais ekonomiskais efekts sastādīs 90 280 EUR.

Ekonomisko izdevumu sastāvdaļa ir indikatīvi aprēķinātās nepieciešamās investīcijas 400 000 EUR apmērā, kuras tiek koriģētas ar fiskālo korekciju un rezultātā aprēķinos izmantotā vērtība reducēta uz 363 473 EUR. Līdzīgi tiek koriģēti arī Projekta jaunradītās ikgadējās sistēmas uzturēšanas izmaksas, t.i., Projekta ietekmē palielināsies VVD sistēmas uzturēšanas izmaksas par 6 600 EUR gadā, bet piemērojot fiskālo korekciju rezultātā iegūstam- 3 855 EUR gadā.

Ekonomiskā analīze tiek veikta, izmantojot sociālo diskonta likmi. LR MK ir noteicis reālo sociālā diskonta likmi 5.0 % apmērā²¹. Aprēķina periods sastāda 15 gadus, un atskaites sākuma gads tiek pieņemts pirmais investīciju gads – 2018.gads.

Izmaksu – ieguvumu aprēķina rezultāti

Sociāli ekonomiskais modelis ir izstrādāts pamatojoties uz piesardzīgiem pieņēmumiem (investīciju izmaksas aprēķinātas atbilstoši kvalitatīva informācijas sistēmas procesa nodrošināšanai, iekļaujot tajos arī neparedzētus izdevumus), un ekonomisko ieguvumu pieņēmumi ir noteikti cik vien iespējams piesardzīgi, lai maksimāli precīzi parādītu minimāli iespējamo sociāli ekonomisko atdevi no IS TULPE pilnveides pasākumu kopuma īstenošanas.

3. tabula

Projekta radītie finanšu un ekonomiskie investīciju rādītāji

Ekonomiskais investīciju rādītājs	Vērtība
Investīciju finanšu iekšējā peļņas norma (FRR)	N/A
Investīciju finanšu tīrā šodienas vērtība (FNPV)	EUR - 428 684
Investīciju finanšu ieguvumu - izmaksu rādītājs (B/C)	N/A
Investīciju ekonomiskā iekšējā peļņas norma (ERR)	24.03%
Investīciju ekonomiskā tīrā šodienas vērtība (ENPV)	EUR 271 191
Investīciju ekonomiskā ieguvumu - izmaksu rādītājs (B/C)	1.87

Piezīmes: N/A – nav aprēķināms

3. tabulā atspoguļotie dati parāda, ka Projektam no ekonomiskās perspektīvas lielā mērā ir uzlaboti darbības indikatori. Šis uzlabojums, galvenokārt, ir pateicoties uzskaitāmiem - naudā izsakāmiem (darba efektivitātes uzlabojumi) ieguvumiem.

Veicot Projekta izmaksu efektivitātes aprēķinu, tika aplēsts, ka IS TULPE pilnveides pasākumu kopuma veikšanas rezultātā ieguvumu un izmaksu attiecība (B/C) veido 1,87, t.i., **katrs ieguldītais (ar fiskālo korekciju koriģētais) 1EUR Projekta rezultātā spēs ģenerēt**

²¹ FM info _ES; Makroekonomisko pieņēmumu un prognožu skaitliskās vērtības 11.07.2016. Saskaņā ar MK 16.12.2014. noteikumu Nr.784 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā” 55.punktu.

sociāli ekonomisko efektu 1,87 EUR vērtībā, kas liecina par Projekta augstu sociālo nozīmīgumu un ekonomiski vērtīgu.

Ekonomiskā iekšējā ienesīguma likme izvēlētām investīcijām (ERR/C) krietni uzlabo Projekta ieguvumu +24,03%, pretstatā finanšu rādītājam FRR/C – nav aprēķināms.

Projekta ieguvumu izteiksmes naudā un korekcijas faktoru piemērošana ievērojami uzlaboja vājos finanšu indikatorus FNPV/C = - 428 007 683 EUR, vērtējot Projektu no ekonomiskās perspektīvas ENPV/C = + 271 191 EUR.

Indikatīvajos pamata aprēķinos aplēsts, ka ieviešot IS TULPE pilnveides pasākumu kopumu, VVD uzlabosies darba izpildes kvalitāte, un palielināsies darba ražīguma efektivitāte, gadā vidēji tiks ietaupītas 249,88 minūtes uz katru operāciju, kas saistīta ar iestādes ikdienas uzdevumiem - atļauju, licenču un tehnisko noteikumu izsniegšanu, derīgo izrakteņu atradņu pasu un limitu izsniegšanu, vides aizsardzības, dabas un dabas resursu aizsardzības, ūdens bioloģisko resursu normatīvo aktu ievērošanas kontroli. Ietaupītais laiks palīdzēs uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti, jo tas tiks ieguldīts, lai kvalitatīvāk izvērtētu iesniegumus pēc būtības, izpētot tehnoloģijas un izvirzot nosacījumus.

Ne mazāk svarīgs ir arī Papildus ieguvums multiplikatīvajam efektam uz nozares iekšzemes kopproduktu Projekta ieviešanas.

Ekonomiskie ieguvumi	Kumulatīvā ieguvumu Vērtība (EUR)	% no ieguvumu kopsummas
Atļauju, licenču apstrādes aprēķinātās Kopējās darbu stundu izmaksas	438 584,96	75%
Vertikālā un Horizontālā laika ekonomija	29 327,11	5%
Nodrošinot iedzīvotājiem un komersantiem e-adrešu pieejamību (bez klātienē)	46 639,84	8%
IKP multiplikators	67 790,13	12%

5. Projekta darbības, laika plāns un izmaksas

5.1. Projekta darbību īstenošanas laika grafiks

Nr.p.k.	Darbības nosaukums	Projekta īstenošanas laika grafiks (ceturkšņos)*																				
		2016-2017				2018				2019				2020				2021				
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	
1.	Projekta vadība							X	X	X	X*	X*	X*	X*	X*	X*	X*	X*	X*	X*		
2.	IS Tulpe pilnveide							X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
2.1.	Informācijas sistēmas pilnveide									X	X	X	X	X	X							
2.2.	Programmatūras lietotāja un administratora lietošanas atbalsta materiālu izstrāde									X	X	X	X	X	X	X	X	X				
2.3.	Informācijas sistēmas ieviešana									X	X	X	X	X	X	X						
2.4.	IKT aparatūras un iekārtu iegāde																					
2.5.	Informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas kvalitātes kontrole															X	X	X	X			
3.	Publicitātes pasākumi							X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			

*P-projekta aktivitātes, kas ir veiktas pirms projekta iesnieguma apstiprināšanas

X* - periods, kad projekta vadības izmaksas tiks segtas no VVD pamatbudžeta (sākot no 01.04.2019)

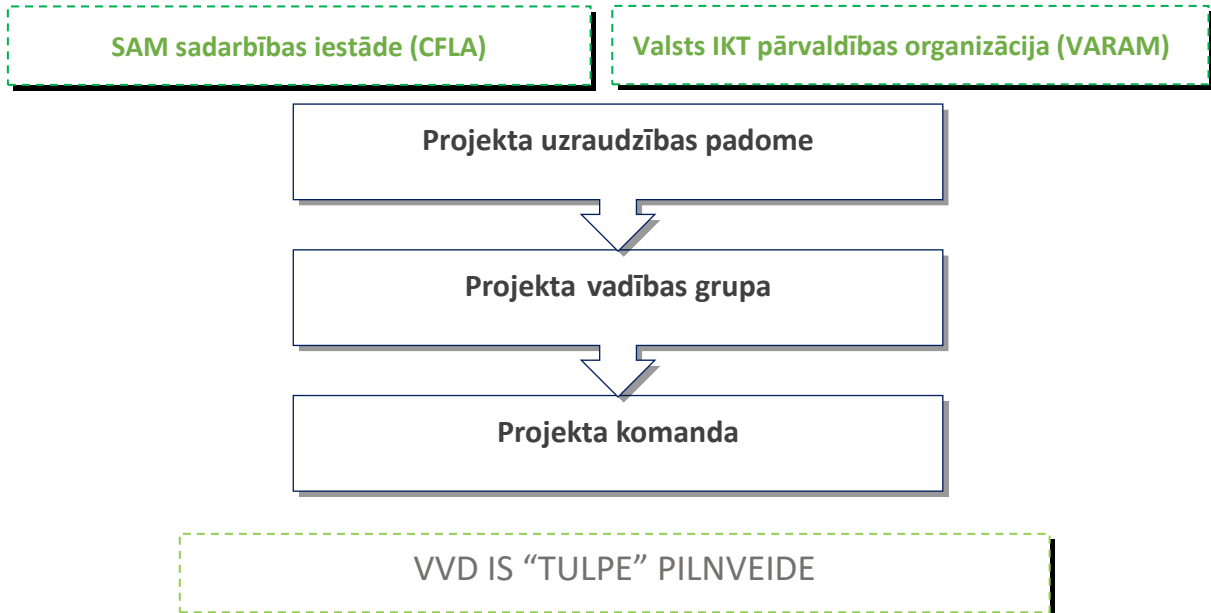
5.2. Projekta izmaksu sadalījums

	Finansējuma avots	2018, euro	2019, euro	2020, euro	2021, euro	KOPĀ, euro	%
1.	ERAF finansējums	102 000,00 61 540,00	170 000,00 123 083,40	68 000,00 95 876,60	59 500,00	340 000,00	85%
2.	Valsts budžeta finansējums	18 000,00 10 860,00	30 000,00 21 720,60	12 000,00 16 919,40	10 500,00	60 000,00	15%
3.	Pašvaldības budžets	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4.	Kopējās izmaksas	120 000,00 72 400,00	200 000,00 144 804,00	80 000,00 112 796,00	70 000,00	400 000,00	100%

Nr.p.k.	Nepieciešamās IKT risinājuma uzturēšanas izmaksas	(norādīt gadu pēc projektu īstenošanas), euro	(norādīt gadu pēc projektu īstenošanas + 1 gads), euro	(norādīt gadu pēc projektu īstenošanas + 2 gadi), euro	KOPĀ, euro
1.	IS Tulpe risinājumu uzturēšanas izmaksas	14 720	14 720	14 720	44 160

6. Projekta pārvaldība

Projekta organizāciju veido **Projekta uzraudzības padome, projekta vadības grupa un projekta komanda.**

Projekta uzraudzības padomes (PUP) sastāvā ietilpst VARAM pārstāvis, VVD atbildīgā amatpersona, VVD vidējā līmeņa vadības pārstāvji un VRAA pārstāvis. Pēc nepieciešamības tiks piesaistīti citi eksperti. PUP sēdes notiek 1 reizi ceturksnī un tās darbu organizē projekta vadītājs. PUP galvenā atbildība ir projekta rezultātu sasniegšanas un aktivitāšu uzraudzība, projekta rezultātu atbilstības gala lietotāja un sadarbības partneru vajadzībām izvērtēšana, projekta izmaiņu akceptēšana un lemšana par izmaiņu nepieciešamību, ja pēc tādām rodas vajadzība ārēju faktoru dēļ.

Projekta vadības grupas (PVG) sastāvā ietilpst projekta vadītājs, VVD vadošie speciālisti, VRAA vadības pārstāvis. Dalībai PVG pēc nepieciešamības tiks pieaicināti darba grupas (IS "TULPE" attīstības vīzijas izstrādātāji) pārstāvji, kas minēti projekta apraksta 1. sadaļā. PVG sēdes notiek 1 reizi 2 nedēļās un tās darbu organizē projekta vadītājs. PVG galvenā atbildība ir lēmumu par nepieciešamajām projekta izmaiņām identificēšana un sagatavošana, nodevuma formāla akceptēšana, pieņemšana un izvērtēšana pēc būtības, projekta aktivitāšu koordinēšana, piegādātāju darba vadīšana, risku reģistra uzturēšana, darba uzdevumu došana izpildītājiem, iepirkuma dokumentācijas (t.sk. tehniskās specifikācijas) sagatavošana, kā arī atskaišu un informācijas par projekta statusu sagatavošana un nodošana uzraugošajām institūcijām.

Projekta komandas (PK) sastāvā ietilpst 3 personāla grupas: administrācijas grupa, ieviešanas speciālisti un citi eksperti. Projekta vadītājs (VRAA štata darbinieks uz darba līguma pamata), projekta vadītāja vietnieks (VVD štata darbinieks) un grāmatvedis (VVD štata darbinieks uz darba līguma pamata)), kas nodrošina projekta vispārējo administrāciju,

ietilpst administrācijas grupā. Projekta vadītājs ir atbildīgs par projekta darbību norisi saskaņā ar projekta ieviešanas laika grafiku un finansējuma plānu atbilstoši apstiprinātajam projekta iesniegumam. Specifisku uzdevumu veikšana tiek uzticēta ieviešanas speciālistiem, piesaistot nepieciešamos speciālistus atbilstoši situācijai:

- ✓ **Sistēmanalītiķis** (projekta īstenošanas personāla izmaksas) atbilstoši projekta specifikai piedalās projekta ietvaros attīstāmo IKT risinājumu (IS, koplietošanas platformu, komponentu un pakalpojumu) projektēšanā, izstrādē un ieviešanā, veicot vai uzraugot projektēšanas, izstrādes un ieviešanas darbus, t.sk. ar mērķi nodrošināt risinājumu atbilstību IKT arhitektūrai IKT arhitektūras uzraudzības projektā;
- ✓ **Risinājumu (pakalpojumu) attīstības vadītājs/sistēmas arhitekts** (projekta īstenošanas personāla izmaksas) atbilstoši projekta specifikai 1) nodrošina projekta ietvaros attīstāmo IKT risinājumu (IS, koplietošanas platformu, komponentu un pakalpojumu) attīstības plānošanu un vadību, 2) veic attīstības plānošanu, vadot vai uzraugot IKT risinājumu projektēšanu, izstrādi, ieviešanu un ekspluatāciju pēc projekta ieviešanas ar mērķi nodrošināt risinājumu ilgtspēju, t.sk. atbilstību lietotāju vajadzībām un vienotai IKT arhitektūrai;
- ✓ **Informācijas sistēmas testētājs** (projekta īstenošanas personāla izmaksas vai kā ārpakalpojums, ja funkciju neveic ieviešanas personāls) atbilstoši projekta specifikai: 1) dažādos informācijas sistēmas izstrādes posmos pārbauda tās atbilstību pasūtītāja prasībām, meklē iespējamās nepilnības un kļūdas, 2) sagatavo programmatūras testēšanas plānu, 3) pārbauda, vai programma ir saprotama, loģiski sakārtota un ērti izmantojama, 4) gatavo testēšanas pārskata dokumentus, lai informētu informācijas sistēmas projektētājus, sistēmanalītiķus un programmētājus par atrastajām kļūdām;
- ✓ **Pamatdarbības procesus nodrošinošo struktūrvienību pārstāvis** atbilstoši projekta specifikai 1) sniedz nepieciešamo informāciju procesu analīzei, 2) sniedz eksperta viedokli par optimizācijas risinājumu izstrādes iespējām, 3) definē funkcionālās prasības IKT risinājumu izstrādē, 4) piedalās IKT risinājumu nodevumu izvērtēšanā ar mērķi konstatēt to atbilstību iestāžu pamatdarbības vajadzībām.

Kā arī tiks piesaistīts **Drošības eksperts** (ārpakalpojums), kurš atbilstoši projekta specifikai palīdz VVD (projektu īstenošanai): 1) definēt drošības prasības un priekšlikumus šo prasību realizēšanai izstrādājamajam IKT risinājumam attiecībā uz drošību; 2) novērtēt šo prasību ieviešanu.

Projekta partneru lomas

Partnera iestāde	Loma projektā	Loma pēc projekta
VRAA	Kā valsts e-pārvaldes attīstītājam un Valsts pārvaldes pakalpojumu portāla latvija.lv uzturētājam, plānota līdzdalība savas kompetences ietvaros šādās projekta sadaļās:	Projekta rezultātu uzturēšana

Partnera
iestāde

Loma projektā

Loma pēc projekta

	<ul style="list-style-type: none">▪ maksājumu sistēmas integrēšana e-pakalpojumos caur www.latvija.lv maksājumu moduli;▪ jaunizveidojamo e-pakalpojumu risinājumi ar www.latvija.lv jaunajām e-formām kā jauns ieejas punkts VVD e-iesniegumu pieteikšanai fiziskām un juridiskām personām;▪ līdzdalība datu migrācijas īstenošanā.	
--	---	--

Valsts vides dienests

paraksts

Vārds, Uzvārds

Rīgā,

Datums